

Z wileńskim sercem do Polski
str. 12-13

Wzrosło oprocentowanie wkładów, ale w górę poszły i koszty pożyczek
str. 16

KURIER WILEŃSKI

21-22 marca 2023 r.

Nr 33 (19244)

Cena 0,80 euro

Robert Duchniewicz nowym merem rejonu wileńskiego

str. 4-5

Fot. Marian Paluszkiewicz

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata [tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt], Jolanta Balkiewicz —
reklama [tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt].

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIĘJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

„Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu
Polonia i Polacy za Granicą 2021.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Aleksander Borowik

Nadciąga zhora krecenia zegarków – zmiana czasu z zimowego na letni. W najbliższą niedzielę, tę ostatnią w marcu, w nocy z 25 na 26 marca, wskazówki zegarów trzeba będzie przesunąć z godziny 2.00 na 3.00, czyli o godzinę do

Komentarz dnia

Czas na czas

przodu. Wiadomo, współczesne technologie robią to za nas w telefonach i komputerach, ale co z naszymi głowami?

Po pierwszym szoku, że będziemy krócej spać, nasz organizm jeszcze długo się będzie otrząsał od nienaturalnej regulacji, którą nam zafundowała Unia przed 23 laty... Ale przedtem byli prymusi! W 1998 r., zgodnie z pomysłem ówczesnej minister spraw europejskich, Laimy Andrikienė, przez wielu ocenianym jako wyskok, Litwa przeszła do pierwszej strefy czasowej i pozostawała w niej przez półtora roku, kiedy to potem cała UE w to wdepła.

Teraz wygląda na to, że jest już czas do odkręcenia tego, czego nie chce ponad 80 proc. Europejczyków. Przynajmniej na Litwie, gdzie już powoli mija wylizywanie ran po samorządowych wyborach. Europarlamentarzyści przecie już mogą wracać do swojej starej „roboty” w Brukseli. Ale gdzie tam, widocznie mają to głęboko gdzieś... na dnie walizki, której nie chce się im rozpakowywać w nowo-starych strefach czasowych. W pracy jeden czas, w domu – drugi, zwariować można, no nie?!

Nie ma więc czasu na czas... ■

Trzy pytania do...

...Ievy Piličiauskaitė, kierowniczkę Departamentu Prawa Pracy Państwowej Inspekcji Pracy
Rozmawiała Honorata Adamowicz

rzym pracownik przekracza ustalony całkowity czas pracy dnia roboczego lub okresu rozliczeniowego. Nadgodziny są zazwyczaj przepracowywane w imieniu pracodawcy w wyjątkowych, nagłych i krótkotrwałych przypadkach.

padkach maksymalny średni tygodniowy czas pracy, wynoszący 48 godzin i obliczony w okresie rozliczeniowym, nie może zostać naruszony. Maksymalny czas nadgodzin w roku wynosi 180 godzin.

1. Kodeks pracy stanowi, że norma czasu pracy pracownika wynosi czterdzieści godzin tygodniowo. Czy pracownik może być zmuszony do nadgodzinnej pracy?

Praca w godzinach nadliczbowych, zgodnie z ogólną zasadą, może być wykonywana tylko za zgodą pracownika, z wyjątkami określonymi przez kodeks pracy. Nadgodziny to czas, w któ-

2. Jak jest maksymalna liczba nadgodzin?

Kodeks pracy ogranicza maksymalną liczbę nadgodzin. Nie można przepracować więcej niż osiem godzin nadliczbowych w okresie siedmiu kolejnych dni kalendarzowych, chyba że pracownik wyrazi pisemną zgodę na pracę w godzinach nadliczbowych w wymiarze do dwunastu godzin w tygodniu. W takich przy-

3. Jakie wynagrodzenie pracownik może wymagać za nadgodziny?

Nadgodziny są wypłacane w wysokości co najmniej półtorakrotności wynagrodzenia pracownika lub, na wniosek pracownika, mogą być rekompensowane za czas pracy w godzinach nadliczbowych pomnożone przez odpowiednią kwotę (na przykład półtora) poprzez dodanie do czasu urlopu wypoczynkowego. ■

Złożenie przysięgi przez żołnierzy służby ochotniczej w Liubawie w rej. Kalwaryjskim
Fot. kariuomenė.lt

1,2 proc. od podatku dochodowego dla „Kuriera Wileńskiego”

Wraz z początkiem marca na Litwie ruszyło deklarowanie dochodów i majątku ludności za 2022 r. W tym roku można złożyć deklarację majątkową do 2 maja.

Podobnie jak w ubiegłych latach, każdy z nas, kto płaci podatek od dochodu (od wynagrodzenia, działalności gospodarczej lub innej), może przekazać dla organizacji – w tym przypadku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego” – 1,2 proc. od wpłaconego w 2022 r. do Państwowej Inspekcji Podatkowej podatku dochodowego.

Apelujemy do Czytelników o przekazanie na redakcję „Kuriera Wileńskiego” tych 1,2 proc. Płatnika podatku to nic nie kosztuje, a dla nas jest wydatną pomocą. Dlaczego

warto przekazać „Kurierowi Wileńskiemu” 1,2 proc. od podatku? Żeby na Litwie mogła istnieć i się rozwijać polska gazeta. Twoja pomoc, Czytelniku, będzie znacznym wsparciem naszych skromnych redakcyjnych sił.

Jak można wesprzeć „Kuriera Wileńskiego”? Wystarczy do 2 maja 2023 r. złożyć elektronicznie wniosek FR0512. Możemy go przekazać za pośrednictwem EDS (Elektroninio deklaravimo sistema) po wejściu na stronę <https://deklaravimas.vmi.lt>, wybierając

Deklaravimas > Pildyti formą. Wniosek złożony po 2 maja br. nie będzie rozpatrywany. Zostanie on także odrzucony, jeżeli w terminie przed 2 maja br. nie złożymy deklaracji podatkowej GPM311 za 2022 rok.

Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące składania deklaracji FR0512 można uzyskać na stronie internetowej www.vmi.lt lub telefonicznie pod nr tel. 1882.

Aby wypełnić wniosek FR0512 należy wpisać kod identyfikacyjny naszej redakcji (jmonės kodas 300073186). ■

KURIER
WILEŃSKI

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Wilno, Birbinių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Imieniny

21 marca

Benedykta, Filemona, Klemencji, Lubomira, Ludomira, Mikołaja, Serapiona, Teodula

22 marca

Augusta, Baldwina, Bazylia, Boguchwała, Bogusława, Godzysława, Katarzyny, Kazimierza, Lei, Oktawiana, Pawła, Zachariasza, Zacharego

Cytat dnia

„Bardzo pozytywnie spojrzymy na polską prośbę o uzupełnienie powstałych luk. Zrobiliśmy to, gdy Warszawa po raz pierwszy przekazała Ukrainie czolgi T-72, a do Polski wystaliśmy czolgi Challenger 2. To samo dotyczy myśliwców” – powiedział wiceszef resortu obrony Wielkiej Brytanii James Heappey niemieckiemu dziennikowi „Welt”.

Liczba dnia

70 kilometrów zieleni przydrożnej będzie nasadzono w tym roku wzdłuż ulic w Wilnie.

II tura wyborów samorządowych na Litwie

Zwycięzcami wyborów samorządowych w skali kraju zostali socjaldemokraci. Niespodzianką był wynik w rejonie wileńskim, gdzie w II turze Robert Duchniewicz pokonał Waldemara Urbana. Merem Wilna został konserwatysta Valdas Benkuskas.

Antoni Radczenko

W skali kraju, po dwóch turach wyborczych, socjaldemokraci zdobyli stanowisko mera w 17 jednostkach samorządowych. Niespodziewanie wynik II tury przykuł wzrok całego kraju na kandydata socjaldemokratów, Roberta Duchniewicza, który zdobył stanowisko mera. Na Duchniewicza głos oddało 50,2 proc. wyborców, natomiast na kandydata AWPL-ZChR zagłosowało 49,7 proc. Przekładając to na liczbę głosów – Duchniewicz zdobył ich o 526 więcej niż Urban.

SZUKANIE KOMPROMISU

W trakcie poniedziałkowej konferencji prasowej nowy mer rejonu wileńskiego poinformował, że kontrkandydat narazie nie pogratulował mu zwycięstwa, tym niemniej, ma nadzieję, że relacje w radzie nie będą toksyczne. „Rozumiem, że nie jest łatwo, kiedy jedna partia, dajmy na to przez 30 lat rządzi w jednym samorządzie, i to jest duży samorząd, to naprawdę to trzeba prze-trawić. Przyjmuję to normalnie. Po pierwszej turze nie mieliśmy nic do stracenia, a oponentom było gorzej” – oświadczył Duchniewicz. Zgodnie z wynikami I tury w radzie rejonu wileńskiego będzie zasiadać 18 radnych z ramienia AWPL-ZChR, 7 socjaldemokratów oraz 6 przedstawicieli centroprawicowej koalicji, którą tworzą konserwatyści, liberałowie oraz Partia Wolności.

W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” nowo wybrany mer potwierdził, że będzie szukał porozumienia ze wszystkimi partiami znajdującymi się w radzie.

– Będziemy musieli wypracować kompromis, bo zgodnie z nowymi zasadami mer staje się kierownikiem

Valdas Benkuskas chce stworzyć koalicję z Partią Wolności i socjaldemokratami **Fot. Andrius Ufartas, ELTA**

władzy wykonawczej w samorządzie. To oznacza, że wszystkie decyzje przyjęte przez radę będzie musiał realizować mer i jego drużyna. Z drugiej strony, wiele ważnych spraw należy do administracji, na przykład przygotowuje budżet. Poza tym teraz starości przechodzą pod kierownictwo dyrektora administracji, którego wyznacza mer. Nie bardzo sobie więc wyobrażam, jak rada będzie mogła bojkotować pomysły administracji, bo te pomysły będą przedstawiać pracownicy administracji, gdzie są również członkowie Akcji Wyborczej. Musimy dlatego znaleźć punkty, które nas łączą. Rozumiem też, że musimy podzielić strefy wpływu. Są odpowiednie stanowiska do podziału. Na przykład, będzie trzech wicemerów. Moim celem jest współpraca ze wszystkimi siłami w radzie – tłumaczy Duchniewicz.

Generalnie wynik był do przewidzenia, uważa politolog Mariusz Antonowicz z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego.

– Sądzę, że Robert Duchniewicz wygrał, ponieważ na niego może głosować zarówno polski, jak i litewski wyborca. Poza tym socjaldemokratom udało się w II turze zdobyć poparcie praktycznie wszystkich sił politycznych, dlatego AWPL-ZChR był bez szans – komentuje dla „Kuriera Wileńskiego”.

TO NIE JEST PRZEGRANA

Lider AWPL-ZChR, Waldemar Tomaszewski, na konferencji prasowej oświadczył, że wyniki w rejonie wileńskim nie są żadną przegraną. „Przyjęliśmy to na spokojnie.

4.>>

Prognozowaliśmy podobną sytuację. To nie jest jakaś przegrana, to są skutki politycznego bazaru, kiedy łączą się nie tylko partie, które nie uczestniczą nawet w wyborach w tym okręgu, ale i najwyższej rangi politycy w kraju, którzy korzystając ze swego służbowego położenia, apelują i popierają jednego z kandydatów” – powiedział europoseł, nawiązując w swej wypowiedzi do poparcia, jakiego w ostatnim tygodniu udzielili Duchniewiczowi premier i przewodnicząca Sejmu. Polityk zaznaczył, że wybory w rejonie nie były uczciwe. „Oczywiście, za jakiegokolwiek rezultat, dobry lub zły, odpowiada lider. Po I turze komentowaliśmy wyniki, że są o wiele lepsze niż przed czterema laty. Wtedy w skali kraju otrzymaliśmy 5 proc., teraz mamy 5,5 proc. To znaczy, mamy wzrost o 10 proc. Zwiększyliśmy też ilość mandatów (...). Natomiast w przypadku II tury, to nie traktujemy tego jako przegranej. Bo przegrać można tylko w uczciwej walce i kiedy mamy do czynienia z wolnymi wyborami. My II turę nie możemy nazwać wolnymi. Możemy tylko konstatować, że z danych GKW, wynika, że nasz kandydat nie jest pierwszy” – zaznaczył stanowisko partii Tomaszewski.

Duchniewicz wygrał, ponieważ na niego może głosować zarówno polski, jak i litewski wyborca – sędzi Mariusz Antonowicz **Fot. Marian Paluszkiwicz**

SYTUACJA W KRAJU

W stolicy kraju włodarzem został konserwatysta Valdas Benkunskas. Na Benkunskasa głosowało 51,15 proc. mieszkańców Wilna, a jego rywala, Artūrasa Zuokasa, poparło 47,55 proc. Nowy mer Wilna poinformował, że koalicję w radzie będzie próbował tworzyć wspólnie z Partią Wolności, z którą są w koalicji sejmowej, oraz socjaldemokratami. „To w pierwszej kolejności widziałbym taką możliwość do kształtowania koalicji w tym formacie. Jeśli nie uda się lub będą inne niuanse, to wtedy będziemy patrzyli, kto jeszcze został wybrany do rady miasta” – oświadczył dziennikarzem Benkunskas.

W skali kraju głównymi zwycięzcami są socjaldemokraci, których kandydaci na mera zwyciężyli w 17 samorządach. Na drugim miejscu uplasowali się przedstawiciele komitetów wyborczych, którzy będą rządzić w 11 samorządach. Ruch Liberalów wywalczył 9 merów, a Związek Chłopów i Zielonych 8. Natomiast konserwatyści oraz Związek Demokratów „W imię Litwy” będą miały po 5 wóldarzy samorządów. W 5 samorządach zwyciężyli niepartyjni kandydaci. ■

Poczta Litewska wstrzymuje wysyłanie paczek do Rosji

Poczta Litewska informuje, że czasowo wstrzymuje wysyłanie paczek do Federacji Rosyjskiej. Korespondencja pisemna, tj. listy i pocztówki będą nadal wysyłane do tego kraju. Poczta Litewska do tej pory wysyłała przesyłki pocztowe adresowane do Rosji za pośrednictwem Poczty Łotewskiej.

„Poczta Łotewska poinformowała jednak, że w celu należytego wykonania wymogów sankcji Unii Europejskiej wobec Rosji, nie będzie już przyjmować przesyłek pocztowych zawierających rzeczy, jeśli nie zostaną podane dodatkowe dane określające kategorię rzeczy. Obecnie Poczta Litewska nie posiada decyzji o sposobie przekazywania wymaganych danych, w związku z czym nie może spełnić tego wymogu. Zwracamy uwagę na to, że Poczta Łotewska nie określiła okresu przejściowego na dokonanie niezbędnych zmian, dlatego Poczta Litewska nie mogła się do nich wcześniej przygotować” – napisała w komunikacie Poczta Litewska.

W tej chwili Poczta Litewska poszukuje rozwiązań, jak zorganizować wysyłkę paczek do Federacji Rosyjskiej.

Poczta Litewska od roku zaprzestała wysyłania paczek komercyjnych do Rosji. Od marca ub. roku w litewskich urzędach pocztowych zostały również zawieszony przekazy pieniężne do i z Rosji i Białorusi.

L24.lt

Fot. post.lt

MTK wydał nakaz aresztowania Władimira Putina

Międzynarodowy Trybunał Karny (MTK) w Hadze wydał 17 marca br. nakaz aresztowania obejmujący prezydenta Federacji Rosyjskiej Władimira Putina oraz rosyjską komisarz ds. dzieci.

Honorata Adamowicz

Tymczasem przywódca Chin Xi Jinping w poniedziałek rozpoczął wizytę w Rosji, gdzie jako pierwszy zagraniczny przywódca spotkał się z Władimirem Putinem, odkąd Międzynarodowy Trybunał Karny wydał nakaz jego aresztowania za brodnie wojenne na Ukrainie.

PUTIN W 123 PAŃSTWACH MOŻE ZOSTAĆ ARESZTOWANY

– Wydany nakaz aresztowania Putina przez Międzynarodowy Trybunał Karny oznacza, że jest on oskarżany o zbrodnie wojenne, masowe porwania i wywózki dzieci, terroryzm. Trudno jest powiedzieć, kiedy on będzie aresztowany i czy w ogóle zostanie aresztowany. Od wydania aresztu Putin w 123 państwach może zostać aresztowany. Jeden Pan Bóg wie, czy Rosja kiedykolwiek wyda Putina, ale jeżeli tego nie zrobią, to wszystkie wprowadzone sankcje dla Rosji nie zostaną zdjęte – komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” znany litewski dziennikarz oraz publicysta, Rimvydas Valatka.

ZBRODNIĘ POPEŁNIANE NA UKRAINIE

W komunikacie opublikowanym przez MTK można przeczytać, że rosyjski przywódca jest oskarżany o „odpowiedzialność za zbrodnię wojenną polegającą na bezprawnej deportacji ludności (dzieci) oraz bezprawnym przesiedleniu ludności (dzieci) z okupowanych obszarów Ukrainy do Federacji Rosyjskiej”.

„Zbrodnie miały być popełniane na terytorium okupowanym na Ukrainie co najmniej od 24 lutego 2022 r. Istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że Putin ponosi osobistą odpowiedzialność karną za wyżej wymienione przestępstwa, za bezpośrednie popełnienie czynów, wspólnie z innymi osobami i/

Zbrodnie miały być popełniane na terytorium okupowanym na Ukrainie co najmniej od 24 lutego 2022 r. Fot. EPA-ELTA

lub za pośrednictwem innych osób oraz za niewłaściwą kontrolę nad podwładnymi cywilnymi i wojskowymi, którzy popełnili te czyny lub dopuścili do ich popełnienia, i którzy znajdowali się pod jego skuteczną władzą i kontrolą na podstawie odpowiedzialności zwierzchniej” – głosi oświadczenie MTK.

NAKAZ ARESZTOWANIA RZECZNICZKI PRAW DZIECKA

Trybunał wydał jednocześnie nakaz aresztowania Marii Lwowej-Bielowej, rosyjskiej rzeczniczki praw dziecka. 38-letnia rosyjska urzędniczka według MTK również może być odpowiedzialna „za zbrodnię wojenną polegającą na bezprawnej deportacji ludności (dzieci) oraz bezprawnym przesiedleniu ludności (dzieci) z okupowanych terenów Ukrainy do Federacji Rosyjskiej”.

WIZYTA XI JINPINGA W MOSKWIE

W poniedziałek prezydent Chin Xi Jinping rozpoczął swoją trzydniową wizytę w Rosji. Chińskie media przedstawiają jego wizytę jako „podróż przyjaźni, współpracy i pokoju”.

Państwowa chińska agencja prasowa Xinhua podała, że przywódcy Chin i Rosji spotkali się w ciągu ostatniej dekady około 40 razy. Rzecznik Kremla, Dmitrij Pieskow, zapowiedział, że Putin i Xi poruszą kwestie związane z Ukrainą, w tym chiński plan pokojowy.

OCZEKIWANIA PUTINA

Władimir Putin zapowiedział, że ma wielkie oczekiwania wobec wizyty „dobrego starego przyjaciela”, z którym w ubiegłym roku podpisał umowę o strategicznym partnerstwie. Dodał, że z zadowoleniem przyjął chińską propozycję mediacji w rosyjsko-ukraińskim konflikcie.

MIĘDZYNARODOWY DYKTATORSKI KOMINTERN

– Tak naprawdę, wizyty nic nie oznaczają. One raczej formalizują to, co już było omówione, czasami może jeszcze coś dodatkowo uzgadniają. Nie ma powodów przywiązywać zbyt dużej uwagi do tej wizyty. To jest międzynarodowy dyktatorski kominintern, który kręci się wokół Pekinu, Moskwy, Teheranu – ocenia publicysta Rimvydas Valatka. ■

Wilno szykuje się do lipcowego szczytu NATO

Po raz pierwszy w historii Wilno będzie gospodarzem kolejnego szczytu NATO. Sekretarz generalny NATO, Jens Stoltenberg, ogłosił, że spotkanie z udziałem głów państw i szefów rządów państw odbędzie się w Wilnie w dniach 11-12 lipca 2023 r.

Do Wilna przybędzie ok. 40 delegacji państw członkowskich i partnerów sojuszu; w wydarzeniu ma wziąć udział ok. 5 tys. osób. Rozmowy mają dotyczyć wzmocnienia wspólnej obrony i odstraszania, priorytetów i potrzeb w zakresie inwestycji obronnych, a także zwiększania poparcia dla Ukrainy.

WILNIANOM ZALECA SIĘ WYJECHANIE Z MIASTA

Wiadomo już, że ruch w centrum miasta i na głównych ulicach zostanie sparaliżowany, a goście nie zamieszczą się we wszystkich stołecznych hotelach – są już one zarezerwowane. Natomiast mieszkańcom Wilna zaleca się zaplanowanie wakacji już teraz i opuszczenie miasta na czas trwania szczytu NATO.

Evalda Šiškauskienė, prezeska Litewskiego Stowarzyszenia Hotelowo-Restauracyjnego, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” poinformowała, że szczegółowa informacja na temat przygotowań do szczytu NATO jest poufna i mocno ograniczona ze względów bezpieczeństwa.

– Obowiązują nas umowa z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, dlatego nie mogę niczego komentować. Wilno może ogółem przyjąć 8 tys. gości, ale mówimy tu również o hotelach jednogwiazdkowych i dwugwiazdkowych, które dla takiego wydarzenia nie będą wykorzystane. Dla gości szczytu będą zaoferowane hotele z trzema, czterema i pięcioma gwiazdkami – mówi Šiškauskienė.

Krystyna Zimińska, wicedyrektorka Domu Kultury Polskiej w Wilnie, zapewnia, że mimo trwającego remontu starego budynku funkcjonować będzie nowe skrzydło DKP. Na gości będą czekać nowe pokoje hotelowe, restauracja będzie świadczyć usługi.

– Właśnie rusza remont holu DKP oraz pomieszczeń starego budynku. Na wszystkich trzech piętrach starego budynku jest zaplanowany re-

W lipcu do Wilna przybędzie ok. 40 delegacji państw członkowskich i partnerów sojuszu; w wydarzeniu ma wziąć udział ok. 5 tys. osób **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Wiadomo już, że ruch w centrum miasta i na głównych ulicach zostanie sparaliżowany, a goście nie zamieszczą się we wszystkich stołecznych hotelach – są już one zarezerwowane. Natomiast mieszkańcom Wilna zaleca się zaplanowanie wakacji już teraz i opuszczenie miasta na czas trwania szczytu NATO.

mont hotelu. Z całą pewnością do lipca nie będzie on jeszcze ukończony. Może do sierpnia uda się wyremontować jakieś jedno piętro, dlatego do dyspozycji będziemy mieli tylko 26 jedno- i dwuosobowych pokoi w nowym skrzydle DKP. Już się do nas zgłaszano z prośbą o wynajęcie tych nowych pokoi w hotelu. Przez cały czas świadczyć usługi będzie restauracja – informuje Krystyna Zimińska.

LITEXPO – MIEJSCEM WYDARZENIA

Wydarzenie odbędzie się w Centrum Wystawienniczym LITEXPO, gdzie obecnie trwają prace porządkowe. LITEXPO zostanie wyposażo-

ne w centrum medialne, miejsce do pracy dla delegatów, przestrzenie gastronomiczne.

Planuje się dostosowanie Centrum Wystawiennicze do standardów NATO. Według MSZ przewiduje się wewnętrzne prace budowlane, podczas których zostanie zainstalowana sala posiedzeń dla szefów delegacji spełniających wymogi bezpieczeństwa NATO oraz utworzone zostaną sale do spotkań bilateralnych i konferencji prasowych.

„Niektóre strefy funkcjonalne zostaną utworzone na zewnątrz. Tymczasowe konstrukcje zewnętrzne zapewnią dodatkową przestrzeń na potrzeby mediów i wyżywienie dla delegatów” – czytamy w komentarzu MSZ. Według MSZ wszystkie prace muszą zostać zakończone do 1 lipca.

Koszty organizacji szczytu NATO szacowane są na 38 mln euro. Spotkanie jest organizowane na koszt państwa gospodarza. Większość kwoty pokryje Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Służba Ochrony Państwa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Ochrony Kraju.

A.P. (na podst. inf. wł., urm.lt)

„Zakładnicy za naród”. Konferencja naukowa w wileńskich Tuskulanach

Ilona Lewandowska

W piątek, 17 marca, w Sali Parku Pamięci Tuskulanum w Wilnie odbyła się konferencja naukowa „Ksiądz Alfonsas Lipniūnas i 45 intelektualistów litewskich w obozie koncentracyjnym Stutthof (1943–1945)”.

– Na pewno należy ten temat bardziej nagłaśniać, nie tylko na Litwie, ale także w Polsce. Widzę tu wspólne elementy oporu polskiego i litewskiego – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Elżbieta Grot, wieloletnia kierowniczka Działu Badań Muzeum Stutthof.

Konferencja upamiętniła 80. rocznicę aresztowania i zesłania do KL Stutthof 46 litewskich intelektualistów, które miało miejsce 23 marca 1943 r. w ramach niemieckich represji za niechęć Litwinów do wstępowania do Waffen-SS. Choć Stutthof nie był z założenia obozem zagłady, warunki bytowe więźniów były niezwykle trudne. Już w ciągu pierwszych tygodni umierać zaczęli uwięzieni w celach politycznego nacisku Litwini, więc aby pozostałych utrzymać przy życiu, w maju nadano im status „honorowego więźnia” i jednocześnie zapewniono nieco lepsze warunki pobytu w obozie.

– Ta konferencja była bardzo potrzebna, ponieważ nigdy dotąd w taki sposób nie wspomniano o 46 Litwinach osadzonych w KL Stuthoff i o okolicznościach, w jakich trafili do tego obozu. Zapłacili oni cenę za opór

Litwinów wobec tworzenia litewskich jednostek Wafenn-SS. Ks. Lipniūnas w swoich kazaniach z ambony miał odwagę głośno ostrzegać młodzież, by nie wstępowała do tych jednostek. Oczywiście musiał wiedzieć, z jakimi konsekwencjami wiązały się jego wystąpienia, ale troska o młodzież była dla niego ważniejsza – zauważyła w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Elżbieta Grot.

– Bardzo podobało mi się określenie „zakładnicy za naród”, jakie padło podczas konferencji. Ten fakt nie jest chyba znany szerokim kręgom osób, a na pewno nie jest to powszechna wiedza wśród Polaków. Na pewno należy ten temat bardziej nagłaśniać, nie tylko na Litwie, ale także w Polsce. Widzę tu wspólne elementy oporu polskiego i litewskiego. Polacy na Pomorzu również poddawani byli podobnym naciskom. Tych, którzy mieszkali na terenie Gdańska lub ziemiach wcielonych do III Rzeszy, okupanci zmuszali do wstępowania do Wehrmachtu. Jeśli nie udało im się przed tym uchronić, zmuszani do walki po stronie wroga często uciekali, ukrywali się, a ich rodziny płaciły za to pobytami w obozach koncentracyjnych – przypomina historyczka.

Podczas konferencji swoje referaty przedstawili również dr Arūnas Bubnys, dyrektor generalny Centrum Badania Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy, dr Regina Laukaitytė, pracowniczka naukowa

Litewskiego Instytutu Historycznego, oraz ks. Vitalijus Kodis, postulator procesu beatyfikacyjnego ks. A. Lipniūnasa. Zaprezentowano również wystawę, która ukazuje losy 46 litewskich więźniów obozu.

Do zebranych zwrócili się również Laura Mačiokaitė-Janušauskienė, córka Mykolas Mačiokaitisa, więźnia w KL Stutthof w latach 1943–1945, prof. Vytautas Landsbergis, pierwszy przywódca Litwy po odzyskaniu niepodległości, który podzielił się swoimi spostrzeżeniami. Moderatorem wydarzenia był Gaudentas Aukštikalnis, pracownik LGGRTC.

Stutthof to wyjątkowe miejsce dla Litwy nie tylko ze względu na bohaterów konferencji. Spośród ok. 110 tys. więźniów obozu ok. 4 tys. pochodziło z Litwy (były to osoby różnych narodowości, w przeważającej części Żydzi), co lokuje ich na 6. miejscu wśród 28 krajów, których przedstawiciele zostali tam osadzeni. Najwięcej więźniów pochodziło z Polski (ok. 60 tys.), ale też np. z Węgier (12 tys.), Łotwy (6 tys.), a nawet z Niemiec (5 tys.).

Podczas konferencji została otwarta wystawa przygotowana przez Muzeum Zawodów i Walk o Wolność LGGRTC pt. „W lesie bogów: Grupa 46 litewskich intelektualistów w obozie koncentracyjnym Stutthof”, którą zaprezentowała Ramunė Driaučiūnaitė, starsza doradczyni ds. działalności muzealnej Muzeum LGGRTC. ■

■ Uczestnicy konferencji Fot. Raimundas Kaminskas/LGGRTC

Dostęp do propagandowej telewizji rosyjskiej zostanie jeszcze bardziej ograniczony

Honorata Adamowicz

W związku z tym Litewska Komisja ds. Radia i Telewizji postanowiła nakazać dostawcom Internetu zablokowanie dostępu do adresów IP, które mogą być wykorzystywane do oglądania propagandowych kanałów telewizji Kremla.

ZAKAZ NA KILKU POZIOMACH

— Kanały propagandowe są zakazane na kilku poziomach: europejskim, gdy stosowane są sankcje przyjęte przez UE i krajowym, gdy decyzje są podejmowane przez państwo. Podjęliśmy wcześniej szereg decyzji i zablokowaliśmy strony internetowe, które rozpowszechniają kanały telewizyjne szerzące dezinformację. Zauważyliśmy jednak, że te blokady są omijane, co nie jest trudne do zrobienia z pewną wiedzą techniczną. Dlatego przeprowadziliśmy dodatkowy monitoring i stwierdziliśmy, że niektóre kanały są dostępne dla pewnych adresów IP — tłumaczy „Kurierowi Wileńskiemu” kierownik Wydziału Prawnego Litewskiej Komisji ds. Radia i Telewizji, Vadimas Gasperskis.

KOMISJA WSKAZAŁA 12 ADRESÓW IP

Podczas monitoringu komisja stwierdziła, że kanały telewizyjne objęte unijnymi sankcjami za dezinformację i propagandę są rozpowszechniane przez Internet. Chodzi o kanały telewizyjne NTV, Channel One (Первый канал), Russia 1, Russia 24 i RTR Planet. Komisja poleciła dostawcom Internetu anulowanie dostępu do tych adresów IP w ciągu pięciu dni. W przeciwnym razie grozi im odpowiedzialność administracyjna i karna. Komisja wskazała 12 adresów IP, które są dostępne głównie dla propagandowych rosyjskich kanałów telewizyjnych.

Po wprowadzeniu zakazu transmisji rosyjskich kanałów telewizyjnych niektórzy ludzie szukają sposobów, aby obejść te zakazy — na przykład oglądają transmisje online.

Po rozpoczęciu wojny w Ukrainie Rada UE nałożyła sankcje na rosyjskie propagandowe kanały telewizyjne — RT, Sputnik, Russia RTR, RTR Planet, Russia 24, TV Centre, NTV/NTV Mir, Russia 1, REN TV, Channel One — za szerzenie dezinformacji i propagandy **Fot. Youtube**

— Zgodnie z sankcjami UE podjęto decyzję o zablokowaniu konkretnych adresów serwerów IP tak, aby ominiecie blokad było znacznie trudniejsze, a dostępność propagandowych rosyjskich kanałów telewizyjnych zmniejszyła się. Jest to zasadniczo inny poziom blokowania, który, naszym zdaniem, jest bardziej skuteczny i który w większym stopniu przyczyni się do zapobiegania dezinformacji — ocenia Vadimas Gasperskis.

SANKCJE NA ROSYJSKIE PROPAGANDOWE KANAŁY

Po rozpoczęciu wojny w Ukrainie Rada UE nałożyła sankcje na rosyjskie propagandowe kanały telewizyjne — RT (Россия сегодня), Sputnik, Russia RTR, RTR Planet, Russia 24, TV Centre, NTV/NTV Mir, Russia 1, REN TV, Channel One — za szerzenie dezinformacji i propagandy przeciwko Unii Europejskiej i jej państw członkowskich.

Rada UE odnotowała, że Federacja Rosyjska prowadzi systematyczną międzynarodową kampanię manipulacji mediami i zniekształcania faktów w celu wzmocnienia strategii destabilizacji między krajami

sąsiadującymi a UE i jej państwami członkowskimi. W szczególności propaganda była wielokrotnie i konsekwentnie skierowana przeciwko społeczeństwu obywatelskiemu, osobom ubiegającym się o azyl, mniejszościom etnicznym w Rosji, mniejszościom seksualnym oraz przeciwko funkcjonowaniu instytucji demokratycznych UE i jej państw członkowskich.

— Rosyjskie propagandowe kanały najczęściej są oglądane w regionach, gdzie mieszka dużo rosyjskojęzycznej ludności. To Sołeczniki, rejon wileński, Kłajpeda. Sami widzowie, którzy próbują znaleźć kanały propagandowe w Internecie, nie zostaną ukarani. Ale osoby, które proponują takie usługi, są i będą karane. Na początku, gdy tylko została zakazana transmisja kanałów propagandowych, to w Internecie było mnóstwo ogłoszeń z propozycją odblokowania. Teraz takich ogłoszeń prawie nie ma. Wszystko monitorujemy. Za proponowanie nielegalnych usług osoba po raz pierwszy może zostać ukarana karą 600 euro, powtórnie — nawet do 2 tys. Natomiast jeżeli jest to firma, to kary są inne — informuje nas Vadimas Gasperskis. ■

Prawda o śmierci ks. Blachnickiego odkryta po latach

Ks. Franciszek Blachnicki nie żyje od 1987 r., jednak dopiero w ostatnich tygodniach wyjaśnione zostały ostatecznie okoliczności jego śmierci – założyciel Ruchu Światło-Życie został zamordowany.

Wyniki śledztwa Instytutu Pamięci Narodowej zostały upublicznione 14 marca 2023 r.

„Nie ulega żadnym wątpliwościom dziś, w wyniku prowadzonego bardzo skrupulatnie śledztwa, że ksiądz Franciszek Blachnicki został zamordowany, został otruty” – oświadczył podczas konferencji prasowej Zbigniew Ziobro, minister sprawiedliwości i prokurator generalny RP.

„Tę wiedzę powzięliśmy po ponad 35 latach od śmierci tego wielkiego kapłana” – powiedział podczas konferencji Karol Nawrocki.

„Zwyciężał zło systemu komunistycznego dobrem, tworząc wielkie dzieła i walcząc z monopolem władzy komunistycznej na wychowanie młodego pokolenia. Stworzył największy ruch odnowy religijnej, ruch oazowy Światło-Życie, (...) który wychowywał i skupiał blisko dwa miliony Polaków. Całą działalność społeczną i misyjną ks. Franciszka Blachnickiego możemy dziś nazwać wychowaniem do wolności po systemie totalitarnym, komunistycznym” – zaznaczył prezes IPN. Podkreślił, że ks. Blachnicki był jednym z najbardziej represjonowanych przez system komunistyczny duchownych.

DEŁUGA DROGA DO PRAWDY

Podczas konferencji prasowej poinformowano również o tożsamości agentów komunistycznych służb, którzy otaczali księdza w ostatnim okresie jego życia. Departament I MSW PRL umieścił wśród jego najbliższych współpracowników w Carlsbergu osoby o pseudonimach „Yon” i „Panna”, których zadania polegały na inwigilacji kapłana oraz podejmowaniu działań, by zniszczyć jego przedsięwzięcia.

„W wyniku gry operacyjnej i działań operacyjnych wydziału 11 Departamentu I MSW, a więc komuni-

Przyszły papież, kard. Karol Wojtyła, odwiedzał Krościenko nad Dunajcem często, stając się wielkim przyjacielem ruchu oazowego, który stworzył ks. Franciszek Blachnicki **Fot. IPN/Instytut Ks. Franciszka Blachnickiego**

stycznego wywiadu, w jego najbliższe otoczenie wysłano dwójkę zdeterminowanych, perfidnych i doświadczonych agentów komunistycznych służb – małżeństwo państwa Gontarczyków, którzy mieli ostatecznie zniszczyć księdza. Później nastąpiła śmierć i zabójstwo księdza Franciszka Blachnickiego. Wiemy już dzisiaj, że było to zabójstwo” – stwierdził Nawrocki.

Było to już drugie śledztwo IPN dotyczące okoliczności śmierci ks. Blachnickiego. Pierwsze, umorzono w 2006 r., potwierdziło jedynie, że duchowny był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa, a od jesieni 1984 r. inwigilowali go agenci Departamentu I MSW (wywiad PRL). Sprawa nie była łatwa ze względu na upływ czasu. Po wznowieniu śledztwa w 2020 r. przeprowadzono ekshumację zwłok ks. Franciszka Blachnickiego z krypty kościoła parafialnego w Krościenku, wykonano szereg badań z zakresu antropologii, genetyki, toksyko-

logii, medycyny sądowej i analityki medycznej. Materiały do śledztwa zbierano nie tylko w Polsce, ale również w Austrii i na Węgrzech w ramach Europejskiego Nakazu Dochodzeniowego.

DLACZEGO PRZESZKADZAŁ?

Ksiądz Franciszek Blachnicki był niewątpliwie jednym z najwybitniejszych polskich duchownych w okresie PRL. Urodził się w dniu 24 marca 1921 roku w Rybniku. Wychował się w środowisku harcerskim, w 1939 r., wziął udział w wojnie obronnej, a w okresie okupacji niemieckiej podjął działalność konspiracyjną na terenie Górnego Śląska, za co został aresztowany i osadzony w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz.

Spędził tam 13 miesięcy. W marcu 1942 r. został skazany przez Niemców na śmierć i pięć miesięcy spędził w celi śmierci.

10.>>

Właśnie wtedy, czekając na wyrok, który ostatecznie został zmieniony na 10 lat więzienia, nawrócił się.

Po zakończeniu II wojny światowej wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie. Księdzem został w 1950 r. i od początku przyszło mu działać w warunkach prześladowania przez komunistyczne władze. Już w latach 50. założył Krucjatę Trzeźwości — społeczną akcję przeciwalkoholową, zwaną też Krucjatą Wstrzemięźliwości. Ruch został brutalnie rozwiązany przez władze komunistyczne, a ksiądz został aresztowany. Po ponad czterech miesiącach aresztu otrzymał wyrok 13 miesięcy więzienia w zawieszeniu na trzy lata. Ks. Blachnicki nie zaprzestał jednak działalności, nie ustały również represje wobec niego. Po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce, gdy pozostał na emigracji w Niemczech, komunistyczne władze zarządziły poszukiwanie listem gończym, zarzucając mu „działalność na szkodę interesów PRL”. Na emigracji w Carlsbergu ks. Franciszek Blachnicki założył Instytut Niepokalanej Matki Kościoła, Ośrodek „Marianum” i Chrześcijańską Służbę Wyzwolenia Narodów. Największym i najbardziej dynamicznym dziełem życia ks. Franciszka Blachnickiego był oazowy Ruch Światło-Życie, w którym w latach 1964–1989 wzięło udział ok. 2 mln osób. Ruch nadal działa w wielu krajach świata i rozwija się także na Litwie.

■ Franciszek Blachnicki w KL Auschwitz Fot. Wikipedia.org

NADAL KORZYSTAMY Z DROGI, KTÓRĄ STWORZYŁ

— Od ponad 10 lat należę do Ruchu-Światło życie, po raz pierwszy wyjechałam na rekolekcje oazowe do Polski po bierzmowaniu, w 2012 r. Jest to jeden z ruchów odnowy Kościoła według nauczania Soboru Watykańskiego II. Gromadzi młodzież, dzieci, dorosłych, jak również kapłanów, zakonników, zakonnice, członków instytutów świeckich oraz rodziny w gałęzi rodzinnej, jaką jest Domowy Kościół, który również działa na Litwie — mówi Agnieszka Sobieska.

— Spotykamy się w każdą I, III i IV niedzielę miesiąca w klasztorze braci św. Jana na Antokolu w grupie młodych ludzi, którzy przez wspólną modlitwę, śpiew, zabawę, rozmowę, rozważanie Słowa Bożego pragną

poznawać Boga, inną osobę i budują Kościół. Ja koordynuję prace animatorów. Jest nas sporo, wszyscy jesteśmy bardzo zaangażowani. Podobne grupy są w wielu parafiach. To, co ks. Franciszek Blachnicki stworzył wiele lat temu, bo przecież na długo przed śmiercią, nadal jest aktualne. Korzystamy z jego tekstów, z kroków, które opracował. To po prostu materiały, które bardzo ułatwiają wprowadzenie młodego człowieka w Kościół, wiarę. Oczywiście czasy, realia, w których żył, są dla nas bardzo odległe. Informacja, że za taką działalność mógł zostać zamordowany, dziś nie mieści się po prostu w głowie — mówi członkini ruchu Światło-Życie.

Ilona Lewandowska

Na podstawie: IPN.gov.pl, inf. wł.

TVP
WILNO

■ W Wilnie Ruch Światło-Życie działa przy klasztorze Joannitów Fot. Facebook

Z wileńskim sercem do Polski

Justyna Giedrońc

Najlepsi mistrzowie godnie reprezentowali sztukę oraz tradycje Ziemi Wileńskiej. Gościem honorowym festynu była wileńska dziennikarka Krystyna Adamowicz, zwyciężczyni plebiscytu „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2022”.

Pierwsze Kaziuki-Wilniuki odbyły się w Lidzbarku Warmińskim w 1984 r. Święto wilniuków powstało z bezmiernej tęsknoty za ziemią utraconą, z wielkiej miłości do Wileńszczyzny i jej ludzi. Po pięciu latach, na prośbę organizatorów, dołączyła się ekipa wileńska, od początku i do dziś kompletowana i patronowana przez Krystynę Adamowicz.

SALE WYPEŁNIONE PO BRZEGI

Tegoroczne Kaziuki-Wilniuki pod hasłem „Mikołajowi Kopernikowi – Wileńszczyzna” odbyły się na Ziemi Warmińsko-Mazurskiej w dniach 10-12 marca.

— Głównym koordynatorem trzydniowego święta był Lidzbark Warmiński, który prowadzi Kaziuki-Wilniuki razem z artystami ludowymi z Wileńszczyzny. W tym roku sale były wypełnione po brzegi we wszystkich pięciu miastach. Zaskakująco wiele osób przybyło na nasze święto. Było nam bardzo przyjemnie, że mieszkańcy Warmii i Mazur wiedzą, co się dzieje na Wileńszczyźnie, wiedzieli o wyborach Polaka Roku, są na bieżąco z informacjami, które czytają w naszych polskich mediach, w „Kurierze Wileńskim”, „Tygodniku Wileńszczyzny” i innych. Miałam uczucie, że przyjechaliśmy nie w gościnę, ale do naszej wspólnej rodziny ludzi z Kresów. Tradycyjnie na imprezie Kaziukowej w Lidzbarku Warmińskim obecni byli poseł na Sejm RP Jacek Protas, burmistrz Lidzbarka Warmińskiego Jacek Wiśniowski, starosta powiatu Jan Harhaj, wice-

Kaziuki-Wilniuki, doroczne święto kultury kresowej na Ziemi Warmii i Mazur tradycyjnie odbyło się w pięciu miastach: Lidzbarku Warmińskim, Szczytnie, Bartoszycach, Kętrzynie i Olsztynie.

marszałek województwa warmińsko-mazurskiego Miron Sycz — opowiada Krystyna Adamowicz.

WSPOMNIENIA O ZIEMI WILEŃSKIEJ

Pani Krystyna wspomina, jak bardzo wzruszający był początek koncertu w Olsztynie, kiedy młodziutka licealistka wykonała przepiękną i dobrze znaną kresowiakom „Pieśń Repatriantów” z repertuaru Kapeli Wileńskiej. Zabrzmiały wzruszające słowa: Już mi raz zabrali Wilno / Już mi raz zabrali Lwów / Ale z serca mi nie wyrwą / Moich dwóch najmilszych słów / Zrabowali mi już sporo / Z moich snów i moich łez / Lecz tęsknoty nie zabiorą / Bo tęsknota we mnie jest (...).

— Utwór ten z Kapelą Wileńską przed laty wykonywał wilnianin śp. Jerzy Garniewicz. Teraz pieśń ta wywołała ogromne wrażenie na publiczności, przywołała wspomnienia o tęsknocie do Ziemi

Wileńskiej. Zrozumieliśmy, jak był potrzebny taki występ młodej dziewczyny. Przede wszystkim po to, by młodzież mogła kontynuować nasz dorobek patriotyczny; dbać, by nie zanikła pamięć o losach Polaków na Kresach. Dotychczas wyglądało na to, że nasze Kaziuki-Wilniuki są świętem dla starszego pokolenia, ale w tym roku przekonaliśmy się, że młodzież również garnie się z ogromnym entuzjazmem, że Kaziuki-Wilniuki przyciągają nie tylko starszych kresowiaków — mówi organizatorka imprezy.

Jak co roku prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz serdecznie pogratulował i podziękował artystom z Wileńszczyzny za kultywowanie tradycji.

— Wręczył, jak i w poprzednich latach, kosz pięknych róż, które następnego dnia zanieśliśmy do lidzbarskiego kościoła pw. św. Piotra i Pawła.

13.>>

Publiczność nie szczędziła głośnych braw tancerzom Polskiego Zespołu Tańca Ludowego „Perła” z Niemenczyna

12.>>

Na Mszy św. modliliśmy się za repatriantów, za wszystkich obecnych i byłych mieszkańców Kresów — kontnuuje Pani Krystyna.

GOŚCIZ WILEŃSZCZYNY WITANO BARDZO SERDECZNIE

Publiczność nie szczędziła artystom burzliwych braw. Ich występy były rewelacyjne. Wspaniały, wręcz unikalny zdaniem Pani Krystyny jest Polski Zespół Tańca Ludowego „Perła” z Niemenczyna pod kierownictwem Germana Komarowskiego.

— Cudowna młodzież zaprezentowała publiczności piękne tańce, „Obrazek Kaziukowy” oraz jakże wzruszający „Obrazek ukraiński”! Podczas pierwszego naszego występu w Kętrzynie, burmistrz tego miasta powiedział, że zadziwia, jak wiele młodzieży bierze udział w imprezie ludowej. Bardzo cieszę się, że nasza „Perła” zaprzyjaźniła się z Zespołem Tańca Ludowego „Perła Warmii”. Ten, również taneczny zespół, powstał w Lidzbarskim Domu Kultury przed 15 laty z inspiracji Kaziukowych. Równie gorąco został przyjęty przez widzów zespół Art of Music przy Centrum Kultury w Solecznikach pod kierownictwem Jolanty Prowłockiej. Zespółacy w nowej aranżacji wykonują pieśni ludowe oraz patriotyczne — dzieli się wrażeniami Pani Krystyna.

Publiczność nie szczędziła też głośnych braw prowadzącym imprezy. Anna Adamowicz – Ciotka Franukowa i Dominik Kuziniewicz – Wincuk Bałbatunszczyk z Pustaszyszek to nieprześcigniona sceniczna para. Swój występ Wincuk nawiązał do 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. Z nutką ludowego dowcipu, a zarazem poważnie, przybliżył sylwetkę wybitnego polskiego uczonego.

GRATULOWALI TYTUŁU „POLAK ROKU 2022”

W Szczytnie organizatorem Kaziuków-Wilniuków było nie tylko miasto, ale również Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Wileńsko-Nowogródzkiej. Członkowie Towarzystwa z przewodniczącą Janiną

Gościem honorowym tegorocznych Kaziuków-Wilniuków była Krystyna Adamowicz, zwyciężczyni plebiscytu „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2022”

Surgał na czele oraz władze miasta gratulowali Pani Krystynie Adamowicz tytułu „Polak Roku 2022”. Gratulacje składano we wszystkich pięciu miastach.

KOLOROWY JARMARK

W tym roku na jarmark Kaziukowy przybyło wyjątkowo wielu mieszkańców Warmii i Mazur. Palmy uwite przez Danutę Wiszniewską, piernikowe serca od rodziny Anny i Alwidasa Gryszkiewiczów,

rzeźby z drewna autorstwa Michała Jankowskiego były dosłownie rozchwytywane przez kupujących. Na straganach nie zabrakło też obrazów wileńskich artystów, rękodzieł mistrzów ludowych, wydawnictw wileńskich, potraw regionalnych, kiełbas i wędlin na stół wielkanocny. Jarmark Kaziukowy jest tym miejscem, gdzie ludzie otwierają serca, opowiadają o swoich losach. Tradycyjnie życzyli sobie spotkania się na kolejnych Kaziukach-Wilniukach. ■

Fot. gazetaolsztynska.pl

Anna Adamowicz – Ciotka Franukowa i Dominik Kuziniewicz – Wincuk Bałbatunszczyk z Pustaszyszek stanowią nieprześcignioną sceniczną parę

Polsko-litewska wystawa urządzeń wspomagających bezpieczeństwo

Antoni Radczenko

Wystawę odwiedzili przedstawiciele litewskiej policji oraz służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

Kwestie bezpieczeństwa ostatnio stają się co raz bardziej aktualne.

— Obecna sytuacja nie tylko w Polsce, ale na całym świecie, spowodowała rozwój branży wojskowej. Nie tylko sektorów stricte militarnych, ale również skierowanych do ochrony siedzib państwowych oraz infrastruktury krytycznej, czyli wszelkiego rodzaju elektrowni, sieci przesyłowych. Ostatnio na Litwie był przypadek wybuchu gazociągu niedaleko granicy łotewskiej. Bardzo aktualna stała się kwestia zabezpieczenia wszystkiego, co może zniszczyć wrogie państwo lub jakieś osoby — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” jeden z organizatorów wystawy Adam Mamaj z polskiej firmy Integra BROP, która należy do Polsko-Litewskiej Izby Handlowej.

Jednym z obszarów działania spółki Integra BROP są usługi dotyczące krajowego oraz międzynarodowego bezpieczeństwa i ochrony lotnictwa cywilnego. Firma oferuje współpracę, doradztwo oraz wsparcie przy rozwiązywaniu problemów. Tworzy m. in. autorskie programy szkoleniowe i systemy analiz obrazów urządzeń do kontroli bezpieczeństwa pasażerów i bagażu w lotnictwie cywilnym oraz szkolenia poligonowe dla lotniskowych służb ratowniczo gaśniczych i zakładowych straży pożarnych.

DRUGA EDYCJA

Wystawa „Bezpieczeństwo i ochrona infrastruktury krytycznej” odbyła się pod patronatem Polsko-Litewskiej Izby Handlowej oraz Litewskiego Stowarzyszenia Przemysłu Obronnego i Bezpieczeń-

Na wystawie „Bezpieczeństwo i ochrona infrastruktury krytycznej”, która odbyła się w ubiegłym tygodniu w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, można było zobaczyć produkcję wspomagającą bezpieczeństwo.

W DKP odbyła się druga edycja wystawy „Bezpieczeństwo i ochrona infrastruktury krytycznej”

stwa. Natomiast organizatorami były wspomniana na początku spółka Integra BROP, która reprezentowała stronę polską, oraz firma Sareme prezentująca stronę litewską. Na targach zaprezentowano szeroką gamę produktów litewskich i polskich wspomagających bezpieczeństwo i ochronę państwa, obiektów państwowych, infrastruktury krytycznej, terenów firm i innych szczególnie wrażliwych miejsc.

POMYSŁ SPRAWDZIŁ SIĘ

— Pierwsza edycja odbyła się w ramach konferencji. W tym roku zdecydowaliśmy się na wystawę. Generalnie pomysł sprawdził się. Wystawę odwiedziły wszystkie służby kierowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, czyli była policja, Straż Graniczna,

strażacy. Jeśli porównamy liczbę uczestników, to w tym roku zdecydowanie było więcej. Poza tym wystawę odwiedzili Litwscy Strzelcy oraz przedstawiciele wojska. Sądzę, że w następnym roku zorganizujemy wystawę w większej sali — poinformowała nasz dziennik Beata Czaplinska, dyrektor Polsko-Litewskiej Izby Handlowej. — Z tego, co wiemy, zostały zawarte już pierwsze umowy między polskimi i litewskimi podmiotami — dodała.

Adam Mamaj zaznaczył, że tegoroczna wystawa miała charakter stricte branżowy, czyli podmioty z Polski i Litwy mogły bezpośrednio nawiązać kontakty między sobą.

— To była wystawa skierowana tylko dla zainteresowanych odpowiedzialnością produkcyjną.

14.>>

Przede wszystkim była skierowana do instytucji państwowych i odpowiednich służb. Więc można powiedzieć, że to była branżowa wystawa. Prezentowane były takie urządzenia, które mogą przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa państwa oraz do ochrony infrastruktury krytycznej, bądź innych obiektów, które muszą być szczególnie chronione. Był to sprzęt nowoczesny. Na przykład różnego rodzaju detektory, od detektorów radiacji po detektory wykrywające środki chemiczne — powiedział nasz rozmówca.

NIESAMOWITE URZĄDZENIA

Czaplińska zaznaczyła, że jest zadowolona z efektów wystawy i na pewno Izba będzie kontynuować tego typu działalność.

— Każdy mógł znaleźć to, czego potrzebował. Każda firma, która miała stoisko, udzielała szerokich konsultacji dotyczących ich produkcji. Zaprezentowane wynalazki naprawdę były imponujące. Na przykład specjalny spray do koperty, po użyciu którego koperta staje się przezroczysta i można przeczytać teksty oraz sprawdzić zawartość koperty. W Polsce to jest stosowane w więziennictwie. Zaprezentowano m.in. szerokie spektrum sprzętu do wykrywania narkotyków. Zainteresowanie również było spore — podkreśliła dyrektor Polsko-Litewskiej Izby Handlowej.

Polsko-Litewska Izba Handlowa jest wyjątkową grupą firm i osób fizycznych prowadzących działalność lub zamierzających działać w obszarze polsko-litewskiej współpracy gospodarczej. Izba gromadzi dla swoich członków informacje o możliwościach biznesowych w obu krajach, buduje relacje z osobami kreującymi życie gospodarcze oraz organizuje konferencje i wydarzenia networkingowe. Poza tym Izba angażuje się na rzecz tworzenia pozytywnego klimatu dla polsko-litewskich przedsięwzięć gospodarczych, dynamicznej wymiany handlowej między oboma krajami, napływu inwestycji oraz znoszenia barier dla współpracy firm w Polsce i na Litwie.

Fot. autor

Zaprezentowane wynalazki naprawdę były imponujące. Na przykład specjalny spray do koperty, po użyciu którego koperta staje się przezroczysta i można przeczytać teksty oraz sprawdzić zawartość koperty. W Polsce to jest stosowane w więziennictwie. Zaprezentowano m.in. szerokie spektrum sprzętu do wykrywania narkotyków.

Google Street View wraca na litewskie drogi

Tej wiosny samochody Google Street View ponownie wyjadą na litewskie drogi. W najbliższych miesiącach odwiedzą wiele miast kraju i łączące je drogi — od Wilna, Kowna i Kłajpedy po Płungiany, Jeziorosy i Telsze. Głównym celem jest aktualizacja zdjęć litewskich miast, dróg i autostrad na platformie mapowej Google Maps.

Lokalne obrazy są regularnie aktualizowane, aby obraz widoczny na platformie mapowej był jak najbardziej zbliżony do rzeczywistości. Ponadto Google rejestruje nie tylko ulice i drogi Litwy, ale także strefy dla pieszych i inne miejsca, do których nie można dojechać samochodem. Dzięki temu użytkownicy mogą odbyć wirtualny spacer wokół zamku w Trokach, odwiedzić Ratusz Wileński czy wspiąć się na wydmę Parnidis.

Street View ma wiele praktycznych zastosowań: może pomóc ludziom rozejrzeć się po kawiarni lub restauracji przed spotkaniem ze znajomymi, znaleźć najlepsze miejsce do oglądania biegów, poznać miasto przed udaniem się do niego i wirtualnie podróżować po całym świecie.

Samochody Google Street View wyruszą w podróż po Litwie w marcu i będą jeździć po kraju do końca października.

Organizatorzy cieszą się, że wystawa przykuła uwagę mediów i ekspertów

L24.lt

Fot. L24.lt

Wzrosło oprocentowanie wkładów, ale w górę poszły i koszty pożyczek

Aleksander Borowik

Banki i unie kredytowe podniosły oprocentowanie wkładów oszczędnościowych do 3,6 proc. rocznie, ale jednocześnie zwiększyły się ceny pożyczek do 4 proc. z powodu wzrostu EURIBOR — międzybankowego systemu kredytowego.

Žygimantas Mauricas, ekonomista banku Luminor, twierdzi, że gwałtowny wzrost EURIBOR źle się odzwierciedli na rynku pożyczek bankowych, w szczególności tych zaciągniętych na zakup nieruchomości.

„Zawsze się spodziewano, że odsetki będą niskie. Nagle mamy taki zimny prysznic. Nie widzimy jeszcze skutków ubocznych dotyczących zwiększenia stóp procentowych. Na rynku mieszkaniowym obserwujemy złe trendy, bo spadek aktywności jest bardzo szybki” — mówi ekonomista.

SKANDYNAWSKIE ŚPIĄ

Ze statystyk publikowanych przez Lietuvos bankas wynika, że w połowie marca wśród banków oferujących lokaty terminowe liderami w kraju są estoński Inbank i Medicinos bankas (jedyne na rynku banki z litewskim kapitałem zakładowym), oferujące 3,5 proc. odsetki na okres 5 lat. Medicinos bankas oferuje również takie oprocentowanie na okres czterech lat. Minimalna kwota wkładu wymagana przez Medicinos bankas to 100 euro, Inbank — 300 euro.

Z kolei litewskie oddziały skandynawskich banków jeszcze trwają w „wiecznej zmarzlinie”. Np. Swedbank oferuje zaledwie 2 proc. rocznego zarobku swoim terminowym klientom przy obowiązku zawarcia 4-letniej umowy.

UNIE KREDYTOWE

Tymczasem wśród unii kredytowych 3,6 oprocentowanie na 5 lat oferują cztery spółdzielcze kasy pożyczkowe: Magnus, LTL, Vilniaus kredito unija i Taupa. Unia kredytowa LTL nie

wymaga minimalnego wkładu, podczas gdy minimalna kwota wkładu wymagana przez pozostałe wymienione unie kredytowe waha się między 150 a 300 euro.

WKŁADY NA 2-3 LATA

Wśród banków oferujących wysokie depozyty oszczędnościowe na krótsze okresy nie ma dużej podaży, ale jest spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, która ma taką propozycję. To Klaipėdos kredito unija z ofertą 3,2 proc. na okres dwóch i trzech lat. Minimalna wymagana kwota wkładu wynosi 70 euro.

Tymczasem jedyny bank, który oferuje najwyższe w tym zakresie, bo 1,5 proc. odsetki od skumulowanych depozytów, to GF bankas. Oferuje takie odsetki na wszystkie okresy — od jednego miesiąca do pięciu lat.

„NIEODWOŁALNE” DEPOZYTY

Na Litwie nie ma spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, które oferowałyby tzw. nieodwołalne depozyty (Neatšaukiamieji indėliai), kiedy są wypłacane wyższe odsetki, ale dopiero po zakończeniu ustalonego terminu. Robi to tylko jeden bank — Šiaulių

bankas. Minimalna kwota wkładu to 100 euro, a 3,5 proc. odsetki oferowane są na okres 4-, i 5-letniej umowy. Dla porównania sytuacja z lokatami w Polsce. Najlepszą propozycję ma Toyota Bank, który na Lokacie Plus proponuje aż 8,20 proc. w skali roku. Jest to jednak propozycja na maksymalnie 40 000 zł (8 500 euro), choć można założyć więcej depozytów.

KREDYTY MIESZKANIOWE

Arnoldas Antanavičius, analityk nieruchomości, uważa, że wzrastający EURIBOR, a co za tym i kredyty mieszkaniowe, nie dadzą optymizmu na rynku nieruchomości.

„Są nadzieje, że ceny mogą się zmniejszyć, więc niektórzy klienci chcą jeszcze poczekać. Ale wiadomo — banki nie chcą, by długoterminowe kredyty mieszkaniowe zaczęły tanieć. Tak więc i koszty pożyczek będą większe, ale być może pojawi się możliwość uzgodnienia z bankami mniejszej marży kredytu” — akcentuje Antanavičius.

Analityk uważa, że 2023 rok jest dobrym okresem do rozpoczęcia negocjacji cen, ale nie zapowiada mniejszych cen nieruchomości. ■

Wzrastający EURIBOR, a za tym i kredyty mieszkaniowe, nie dadzą optymizmu na rynku nieruchomości Fot. Freepik.com

Europa w szponach szalejących cen warzyw

W Wielkiej Brytanii wprowadzono limit trzech pomidorów na klienta. W Holandii można kupić maksymalnie dwie papryki. W Niemczech klienci skarżą się na ceny ogórków, z kolei w Hiszpanii rolnicy patrolują w nocy pola przed złodziejami owoców i warzyw.

Wskaźnik cen konsumpcyjnych wzrósł w lutym w Estonii o 17,6 proc. Ceny cebuli wzrosły o 59 proc., pomidorów i kapusty — 17 proc., marchwi — niecałe 20 proc., a jabłek — 23 proc. Na Łotwie ceny owoców w styczniu br. wzrosły o 20 proc., a ceny warzyw o 13,4 proc. Ziemniaki zdrożały o 50 proc. Jako przyczynę podaje się również słabe zbiory.

„KARTKI” NA WYPACH

Cztery brytyjskie sieci supermarketów wprowadziły ograniczenia w sprzedaży niektórych owoców i warzyw. W sieci Asda jedna osoba mogła kupić maksymalnie po trzy sztuki pomidorów, ogórków, papryki, sałaty, brokułów, kalafiora oraz trzy opakowania malin, zaś w Morrisons restrykcje dotyczyły ogórków, pomidorów, sałaty i papryki — po dwie sztuki na klienta.

Z kolei w Hiszpanii warzywa są uprawiane w szklarniach zasilanych gazem, a rolnicy oszczędzają energię ze względu na rosnące koszty. Do tego rzeczywiście doszły niekorzystne warunki klimatyczne w rolniczej południowej Hiszpanii — ciepły początek zimy i mroźne ostatnie tygodnie, co spowodowało wzrost cen u źródła.

W NIEMCZECH NARZEKAJĄ NA CENY OGÓRKÓW

W Niemczech niektóre owoce i warzywa znacznie zdrożały, w tym pomidory, papryka, ogórki, jak również mandarynki i klementynki. Powodem jest przede wszystkim chłodna pogoda na głównych obszarach upraw we Włoszech i Hiszpanii, ale także ograniczona ilość zbiorów w Maroku i Turcji.

W brytyjskiej sieci Asda jedna osoba może kupić maksymalnie po 3 sztuki pomidorów... **Fot. YouTube.com**

Klienci w Niemczech skarżą się szczególnie na ceny ogórków. Konsumenci musieli w 2022 r. zapłacić za warzywa o 10,7 proc. więcej niż rok wcześniej, a szczególnie mocno podrożały ogórki (o 26,2 proc.) i pomidory (o 16,9 proc.).

W Szwecji po raz pierwszy doszło do sytuacji, że w miejscowościach przygranicznych to Szwedzi kupowali warzywa w Norwegii, a nie odwrotnie, jak ma to zwykle miejsce, z uwagi na wyższe ceny norweskiej żywności. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy ceny porów wzrosły o 37 proc., ogórków o 14 proc., a pomidorów oraz marchwi o 11 proc. Jest to spowodowane pogodą na południu Europy oraz w Maroku, skąd do zimnej Skandynawii sprowadzane są warzywa oraz owoce, a dodatkowo część szwedzkich producentów zrezygnowała lub ograniczyła uprawy szklarniowe z uwagi na wysokie ceny energii.

DWIE PAPRYKI NA KLIENTA

Także w Holandii ceny warzyw i owoców gwałtownie wzrosły. Znaczna część warzyw takich jak kalafior, brokuły, sałaty, pomidory pochodzi o tej porze roku z Hiszpanii, gdzie zbiory są mniejsze niż zakładano. Dopro-

wadziło to do cen wyższych o 25 do 50 proc. Z tego powodu niektóre sklepy ustaliły limit maksymalnie dwóch papryk na klienta.

TRUSKAWKI PO 43 EURO!

Na Węgrzech wzrost cen owoców i warzyw w ostatnim czasie związany jest z najwyższą od prawie 30 lat inflacją (od listopada najwyższą w UE). W lutym br. wskaźnik inflacji wyniósł 25,4 proc., przy czym ceny żywności w porównaniu z lutym 2022 r. wzrosły o 43,3 proc. Pomimo że obniżono podatek VAT na niektóre produkty spożywcze, to na owoce i warzywa wciąż obowiązuje 27-procentowa stawka. Sprawia to, że prawie wszystkie owoce i warzywa są droższe niż w krajach sąsiednich. Np. cena sałatki owocowej (jagoda i truskawka) kosztuje ponad 43 euro za kilogram.

W Słowacji ceny cebuli wzrosły o 20 proc. Niedobór warzyw, w tym cebuli, wynika z napięć geopolitycznych i niekorzystnej pogody związanej z powodziami w Pakistanie, przymrozkami w Azji Środkowej i suszą w Afryce Północnej. Niektóre gatunki papryki kosztują 7 euro za kilogram. ■

Aleksander Borowik
Na podst.: PAP

Reforma systemu opieki psychiatrycznej

W ramach reformy systemu opieki psychiatrycznej więcej uwagi zostanie poświęcone kwalifikacjom specjalistów, metodologiom, rozbudowie zespołów poprzez zarządzanie przypadkami, rozwojowi usług dziennych, wprowadzeniu nowych specjalistycznych usług, wdrożeniu inicjatyw spełniających potrzeby pacjentów.

Honorata Adamowicz

Reforma systemu zdrowia psychicznego ma zostać wdrożona do 2030 r., przeznaczono na ten cel 42 mln euro.

„Krajowy program poprawy kompetencji w zakresie zdrowia psychicznego i pierwszego wsparcia emocjonalnego, składający się z różnych modułów dla różnych grup społecznych (w tym młodych ludzi), zostanie uruchomiony w drugiej połowie 2023 r. Obecnie trwa przygotowywanie opisu warunków finansowania projektów” — napisano w nadesłanym komunikacie „Kurierowi Wileńskiemu” z ministerstwa ochrony zdrowia.

Jak powiedział podczas konferencji prasowej przedstawiciel Departamentu Zdrowia Psychicznego Ignas Rubikas, głównymi celami reformy jest zmniejszenie do 2030 r. liczby łóżek stacjonarnych psychiatrii o 30 proc., jednocześnie rozwijając dostępność usług ambulatoryjnych.

ZMNIEJSZENIE LICZBY PONOWNYCH HOSPITALIZACJI

Jak zaznaczył Rubikas, ważne jest również zmniejszenie liczby ponownych hospitalizacji z 33 proc. do 22 proc. oraz zmniejszenie liczby samobójstw w ciągu siedmiu lat o 40 proc. na 100 tysięcy osób. Według Rubikasa, celem reformy jest wzmocnienie orientacji na pacjenta, realizowanie usług opartych na zasadach praw człowieka oraz zmniejszenie dysproporcji regionalnych i innych.

ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI

Program ten będzie miał na celu zwiększenie świadomości w społeczeństwie w zakresie zdrowia psychicznego poprzez dostarczenie wie-

Celem reformy jest wzmocnienie orientacji na pacjenta, realizowanie usług opartych na zasadach praw człowieka **Fot. Freepik.com**

Obecnie trwa przygotowywanie opisu warunków finansowania projektów” — napisano w nadesłanym komunikacie „Kurierowi Wileńskiemu” z ministerstwa ochrony zdrowia.

dzy na temat tego, jak dbać o zdrowie psychiczne, jakie są wczesne oznaki zaburzeń zdrowia psychicznego, jak pomóc sobie i innym, czym jest profesjonalna pomoc i gdzie szukać wiarygodnych informacji na temat zdrowia psychicznego.

PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA

W październiku zeszłego roku Ministerstwo Zdrowia RL poinformowało, że w celu poprawy zdrowia psychicznego młodych ludzi w tym roku rozpocznie się program rozwoju czytelnictwa.

Uruchomiony zostanie również program Ambasadorów Zdrowia Psychicznego, którego celem będzie

zmniejszenie stygmatyzacji związanej ze zdrowiem psychicznym.

PROGRAM AMBASADORÓW

„Inicjatywa Ambasadorów Zdrowia Psychicznego to działanie mające na celu promowanie wiedzy na temat zdrowia psychicznego poprzez ambasadorów zdrowia psychicznego — osoby, które doświadczyły problemów ze zdrowiem psychicznym lub zaburzeniami zdrowia psychicznego i zachowania i/lub zetknęły się z nimi w swoim najbliższym otoczeniu i które chcą podzielić się swoimi doświadczeniami z innymi. Pomoże to zmienić dość negatywne nastawienie ludzi na temat zdrowia psychicznego, które jest powszechne w społeczeństwie; pokazać, że każdy może mieć problemy ze zdrowiem psychicznym, ale też każdy może otrzymać fachową pomoc” — napisano w komunikacie. Zdaniem ministra, na Litwie widać akceptację zmian w zakresie zdrowia psychicznego. Zaznaczył też, że restrukturyzacja systemu odbywa się w oparciu o dobre praktyki. ■

Sepsa – wyzwanie dla medycyny

Jak wynika z badań przeprowadzonych przez Agencję Badawczą SW Research większość z nas nie wie, jakie są objawy sepsy ani w jaki sposób można jej zapobiec.

Brenda Mazur

Tymczasem w skutecznej walce z sepsą decydujące znaczenie ma jej szybkie rozpoznanie. Każda godzina zwłoki zmniejsza szanse pacjenta na zachowanie zdrowia i nawet życia. Dotyczy to zwłaszcza sepsy meningokokowej, która jest najgroźniejsza – mówili eksperci podczas konferencji, która odbyła się w zeszłym roku we Wrocławiu pod hasłem „Pokonać sepsę”. O tym, że problem jest poważny, świadczy 31. akcja charytatywna WOŚP. Tegoroczna zbiórka (ponad 155 mln zł) przeznaczona została na wyposażenie szpitali w urządzenia pozwalające na przyspieszenie diagnostyki.

– Również i Litwa nie pozostaje w tyle za światem medycznym. Sepsa jest wyzwaniem i prowadzone są nad nią badania. Podejmowane są działania nad skutecznym leczeniem – powiedział prof. Saulius Vosylius, kierownik oddziału anestezjologii, reumatologii i chorób przewlekłych Wileńskiego Szpitala Uniwersyteckiego, który od lat interesuje się sepsą.

SEPSA JEST MYLNIIE INTERPRETOWANA JAKO CHOROBA

Sepsa, zwana także posocznicą, nie jest chorobą, lecz zespołem objawów rozwijających się wskutek nadmiernej reakcji układu odpornościowego człowieka na zakażenie. I stanowi bezpośrednie zagrożenie życia, ponieważ w jej przebiegu dochodzi do niewydolności wielu kluczowych narządów, takich jak nerki, wątroba, serce i płuca. W rzeczywistości, w przypadku sepsy stan zapalny – a więc zachowanie obronne naszego ciała – jest bardzo rozległy i obejmuje wiele narządów.

Mitem jest to, że posocznicą, czyli sepsą, można się zarazić. To

■ Prof. Saulius Vosylius Fot. rvul.lt

nieprawda. Faktem jest natomiast to, że możliwe jest zarażenie się patogenami, które mogą doprowadzić do wybuchu sepsy. Wraz z postępem medycyny udało się ustalić, jakie patogeny najczęściej wywołują posocznice, a są to bakterie (paciorkowce, gronkowce, pneumokoki, meningokoki lub E.coli), grzyby (Candida albicans) lub wirusy i produkowane przez nie toksyny.

– Większości nie bez powodu kojarzy się z czymś groźnym, ponieważ w czasie kilku bądź kilkunastu godzin może doprowadzić do stanu bezpośredniego zagrożenia życia pacjenta w mechanizmie niewydolności wielonarządowej. Jednak szybko zdiagnozowane i odpowiednio leczone zakażenie nie wiąże się z poważnymi konsekwencjami zdrowotnymi. Czasami jednak, gdy organizm jest wyczerpany, a objawy zostaną zbagatelizowane, może spowodować spustoszenie, a nawet zagrażać życiu – przestrzega prof. Vosylius.

SEPSA A STAN ZAPALNY ORGANIZMU

Wszelkie zakażenia czy zranienia sprawiają, że mikroorganizmy dostają się do wnętrza naszych organizmów. Na szczęście, układ odpornościowy szybko i skutecznie rozprawia się z wrogiem i zazwyczaj kończy się na gorączce, obrzęku, bólu czy w przypadku ran, na niewielkim ropieniu. Wszystkie wymienione objawy to oznaki toczącego się stanu zapalnego, będącego odpowiedzią systemu odpornościowego (immunologicznego) na atak mikroorganizmów.

Stan zapalny pozwala na szybkie uporanie się z nieproszonymi gośćmi w naszych organizmach, choć jego objawy zwykle są postrzegane jako nieprzyjemne i staramy się je stłumić, przyjmując leki przeciwzapalne, takie jak choćby aspiryna. Ponadto, pomaga zatrzymać drobnoustroje w miejscu, w którym wtargnęły do organizmu i nie dopuszcza do ich dalszej migracji w głąb ciała i do infekowania innych organów i tkanek.

Stan zapalny jest zatem dobrodziejstwem, które chroni przed rozprzestrzenianiem się zakażenia, ale ma także drugą, ciemną stronę. Dotyczy to sytuacji, gdy stan zapalny rozprzestrzenia się i organizm sobie z nim nie radzi.

WYRÓŻNIAMY KILKA RODZAJÓW SEPSY

- klasyczna sepsa, czyli SIRS – rozwija się w odpowiedzi na zakażenie
- ciężka sepsa to stan, który skutkuje hipoperfuzją (zmniejszonym przepływem krwi przez tkankę lub narząd) i dysfunkcją narządów,

19.>>

• wstrząs septyczny to ciężka sepsa, która prowadzi do obniżenia ciśnienia tętniczego i upośledzenia perfuzji tkankowej,
 • zespół niewydolności wielonarządowej, czyli MODS – to najcięższa postać sepsy, występuje, gdy organizm nie jest w stanie utrzymać się bez intensywnego leczenia. Może spowodować zgon.

Dodatkowo rozróżnia się sepsę nabytą w środowisku pozaszpitalnym oraz sepsę szpitalną. Sepsa szpitalna dotyczy pacjentów hospitalizowanych, po przeszczepach, rozległych operacjach.

Natomiast sepsa pozaszpitalna dotyka osoby uprzednio zdrowe, najczęściej chorują na nią dzieci, młodzież i młodzi dorośli. Ryzyko rozwoju ciężkich powikłań zdrowotnych jest duże, jeśli zakażenie krwi nie zostanie zdiagnozowane wystarczająco szybko.

Ryzyko zakażenia organizmu jest wyższe u pacjentów z obniżoną odpornością (zarówno nabytą, jak i wrodzoną). Wynika to z faktu, iż osłabiony organizm łatwiej zaatakować. W ciągu pierwszych sześciu godzin po rozpoznaniu zakażenia ogólnoustrojowego kluczowa jest wczesna i agresywna resuscytacja w celu przywrócenia objętości krwi krążącej, następnie konieczne jest wykonanie odpowiednich badań oraz wdrożenie antybiotykoterapii o szerokim spektrum działania.

OBJAWY SEPSY

Objawy, które mogą wskazywać na zakażenie organizmu, są początkowo bardzo podobne do symptomów przeziębienia lub grypy. W odróżnieniu jednak do nich sepsa postępuje bardzo szybko i stan pacjenta wyraźnie się pogarsza

Prof. Vosylius sygnalizuje, na jakie oznaki należy zwrócić uwagę:

- bóle mięśni i brzucha,
- dreszcze,
- duszność,
- gorączka (temperatura ciała powyżej 38,3°C) lub hipotermia (temperatura ciała poniżej 36°C), – przy-

Sepsa, zwana także posocznicą, nie jest chorobą, lecz zespołem objawów rozwijających się wskutek nadmiernej reakcji układu odpornościowego człowieka na zakażeni **Fot Freepik.com**

spieszenie akcji serca (>90 uderzeń na minutę u dorosłych),

- wymioty,
- zaburzenia świadomości,
- zblednięcie lub zasinienie obwodowych części ciała,
- znaczne osłabienie.

Objawy zakażenia krwi nasilają się bardzo gwałtownie i mogą doprowadzić do stanu krytycznego w ciągu kilku, kilkunastu godzin. W szczególności alarmujące są: duszność, niewydolność krążenia, krwotoczna wysypka oraz zaburze-

nia świadomości. W przypadku ich zauważenia trzeba jak najszybciej udać się na szpitalny oddział ratunkowy najbliższego szpitala lub wezwać pogotowie ratunkowe.

CZY SEPSA JEST ULECZALNA?

Jest uleczalna, pod warunkiem, że u pacjenta zostanie wdrożona odpowiednio szybko antybiotykoterapia oraz w trybie pilnym usunie się przyczynę zakażenia organizmu.

21.>>

Zaleca się szczepienia przeciw meningokokom typu B, które wywołują największą liczbę przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej **Fot. Freepik.com**

20.>>

Leczenie polega również na do-
zylnym podawaniu płynów oraz
podtrzymywaniu najważniejszych
czynności życiowych, oddychania i
krążenia, za pomocą tlenu, leków i
aparatury medycznej).

Mimo iż da się całkowicie wyle-
czyć sepsę, istnieje ryzyko wystąpie-
nia trwałych powikłań (np. zmian
martwiczych obwodowych części
ciała lub zaburzeń neurologicznych).

Ważne: na sepsę można zachorować wielokrotnie, jej przebieg nie pozostawia odporności, a dodatkowo zakażenie organizmu mogą wywoływać różnorodne drobnoustroje. Aby postawić rozpoznanie sepsy, wykonuje się badanie na posiew krwi w celu wykrycia obecności bakterii lub grzybów. Wyniki są jednak dostępne dopiero po 2-3 dniach. Przed uzyskaniem wyniku posiewu krwi lekarz może postawić wstępne rozpoznanie na podstawie obserwacji objawów klinicznych oraz analizy różnych parametrów stanu zapalnego.

JAK ZAPOBIEĆ SEPSIE?

Najważniejsze to żyć zdrowo, odżywiać się zdrowo, uprawiać sporty, ruch na świeżym powietrzu, nie stresować się, bo tylko zdrowy i silny organizm jest w stanie bronić się przed wszystkim zagrożeniami z zewnątrz.

Aby postawić rozpoznanie sepsy, wykonuje się badanie na posiew krwi w celu wykrycia obecności bakterii lub grzybów **Fot. Freepik.com**

Zaleca się też szczepienia przeciw meningokokom typu B, które wywołują najwięcej przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej (występuje pod postacią sepsy i/lub zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych), zarówno w całym społeczeństwie, jak i wśród dzieci do drugiego roku życia.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że 7 proc. zgonów wśród małych dzieci było spowodowanych właśnie przez sepsę. Sepsa wciąż jest nieodkrytą kartą w medycynie. I choć w ostatnich latach uczyniono ogromny postęp w tej dziedzinie, to wszystkie fakty na jej temat nie są jeszcze znane. Wg Global Sepsis Alliance co roku sepsę rozpoznaje się u 27 mln ludzi, z których aż 8 mln przegrywa walkę o życie. ■

Ważne: na sepsę można zachorować wielokrotnie, jej przebieg nie pozostawia odporności, a dodatkowo zakażenie organizmu mogą wywoływać różnorodne drobnoustroje. Aby postawić rozpoznanie sepsy, wykonuje się badanie na posiew krwi w celu wykrycia obecności bakterii lub grzybów.

Perspektywiczne Wilno

Wilno znów cieszy dużym zainteresowaniem na targach nieruchomości MIPIM. Na największych na świecie targach nieruchomości w Cannes mer litewskiej stolicy Remigijus Šimašius odebrał aż 10 nagród w kategorii miast średniej wielkości.

W rankingu magazynu „fDi Intelligence”, będącego sekcją „Financial Times”, Wilno zdobyło najwięcej nagród w kategorii miast średniej wielkości, ocenianych w obszarach potencjału gospodarczego, przyjaznego otoczenia biznesu, strategii inwestycji zagranicznych i przyciągania kapitału ludzkiego. Nawet w trzech kategoriach Wilno wypadło lepiej niż przed rokiem.

W kategorii „potencjał gospodarczy” Wilno awansowało z trzeciego miejsca na drugie, w kategorii „otoczenie przyjazne dla biznesu” — z miejsca szóstego na trzecie, w kategorii „przyciąganie kapitału ludzkiego” — z miejsca trzeciego na drugie, a w kategorii „strategia przyciągania bezpośredniego inwestycji zagranicznych” zachowało drugie miejsce. W ogólnej kategorii średnich miast przyszłości Wilno uplasowało się na drugim miejscu. Pierwsze miejsce zajęła Zurych.

Ranking „fDi Intelligence” ocenia miasta pod względem innowacyjności i zdolności dostosowania się do warunków rynkowych.

L24.lt
Fot. M.P.

Dr Gontarczyk: trzeba działać w dobrej wierze, a do akt bezpieczeństwa podchodzić ostrożnie

„Mam nadzieję, że znajdą się, bo tacy są, kompetentni historycy, którzy tę sprawę przebadają i zbliżymy się do prawdy. Dopiero wtedy będziemy mogli wydawać jakiegokolwiek oceny, a nie pod gotowe tezy dopasowywać wyimki z dokumentów” — mówi KAI historyk dr Piotr Gontarczyk, komentując zapowiedź powołania zespołu historyków, który przebadają archiwa państwowe i kościelne pod kątem rozwiązywania w przeszłości problemów związanych z przestępstwami seksualnymi niektórych duchownych wobec małoletnich.

Jak dodaje pracownik Biura Badań Historycznych IPN, trzeba działać w dobrej wierze, ale do akt bezpieczeństwa podchodzić ostrożnie. „SB niektóre zebrane informacje wykorzystywała, inne nie. Sam fakt, że coś nie zostało wykorzystane, nie przesądza definitywnie o fałszywości danej informacji” — mówi dr Gontarczyk.

Decyzja o powołaniu zespołu historyków do przebadania archiwów państwowych i kościelnych, jaka zapadła na niedawnym zebraniu plenarnym Episkopatu Polski, jest pokłosiem polemik, które wzbudził reportaż wyemitowany w TVN24 Marcina Gutowskiego o Karolu Wojtyłę i książka „Maxima culpa. Jan Paweł II wiedział” Ekke Overbeeka.

Jak tłumaczy dr Piotr Gontarczyk, historyk, pracownik Biura Badań Historycznych IPN, akta Służby Bezpieczeństwa, które m.in. mają być przedmiotem badań tego zespołu, są aktami specyficznymi, szczególnie jeśli chodzi o działalność Kościoła.

„Badając te dokumenty, trzeba działać w dobrej wierze, bez uprzedzeń, a także trzeba działać kompetentnie. Trzeba poszukiwać prawdy, oddzielając ziarno od plew i chcieć dociec prawdy. To są wymogi fundamentalne” — powiedział dr Gontarczyk. „Zarówno książka Overbeeka, która roi się od manipulacji i nonsensów, jak i program wyemitowany w jednej ze stacji telewizyjnych tych kanonów zwyczajnie nie spełniają” — dodał historyk.

Dr Piotr Gontarczyk

Fot. Jarosław Roland Kruk / Wikipedia, licencja: CC-BY-SA-3.0

Zdaniem dr. Gontarczyka, podjęcie pracy przebadania archiwów państwowych i kościelnych wymaga doświadczenia i praktyki oraz wiedzy o praktyce funkcjonowania komunistycznej Służby Bezpieczeństwa, zwłaszcza o celach wytwarzania przez nią dokumentów, a także o morale i podejściu funkcjonariuszy UB i SB do Kościoła. „Dla nich było jasne, że jest to wróg, którego trzeba zwalczać” — przypomniał historyk. Wiele dokumentów pisanych o różnych ludziach często spełniało po prostu oczekiwania przełożonych. Podobnych pułapek jest dużo więcej. W jego opinii, trzeba brać pod uwagę nie tylko ahistoryzm ocen w badaniu przeszłości według dzisiejszych kryteriów, ale przede wszystkim mieć umiejętność sprawdzania, „co tam jest prawdą a co kreacją Służby Bezpieczeństwa w spełnianiu oczekiwań przełożonych, co jest prawdopodobne a co nieprawdopodobne”.

„Trzeba zatem działać w dobrej wierze i zwyczajnie trzeba to robić fachowo. Bardzo dobrze, że ktoś będzie się tym zajmował. Mam nadzieję, że znajdą się, bo oczywiście są, kompetentni historycy, naukowcy, którzy po prostu tę sprawę przebadają i bę-

dziemy wiedzieli mniej więcej, jak było, zbliżymy się do prawdy. Dopiero wtedy będziemy mogli wydawać jakiegokolwiek oceny, a nie pod gotowe oceny i tezy dopasowywać wyimki z dokumentów” — podsumował dr Gontarczyk.

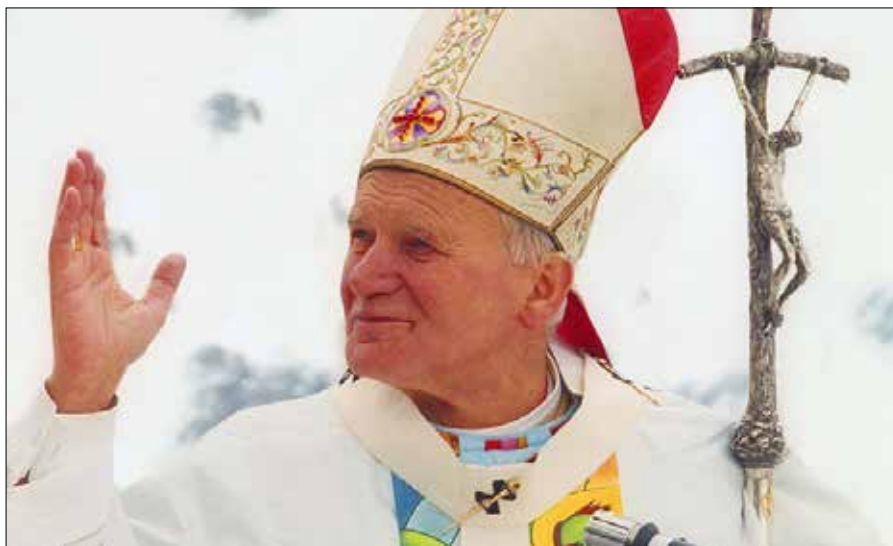
Na pytanie, czy fakt niewykorzystania przez bezpieczeńkę materiałów do skompromitowania duchownych, o których mówi m.in. Ekke Overbeek, każe uznać je za niewiarygodne, dr Piotr Gontarczyk zaznaczył: „Do tego trzeba podchodzić ostrożnie. Jest to bardzo ważna wskazówka, że z wiarygodnością takich informacji, które nie zostały wykorzystane, może być coś nie tak. Natomiast SB zbierała wszelkie informacje — niektóre wykorzystywała, inne nie. Te cenne z reguły wykorzystywała. W związku z tym jest to jakiś sygnał. Sam fakt, że coś nie zostało wykorzystane, w sposób definitywny nie przesądza o fałszywości danej informacji, ale na pewno poważnemu historykowi zawsze nakazuje stawiać fundamentalne pytanie: jeżeli nie wykorzystali, to dlaczego? Może właśnie dlatego, że było to funta kłaków niewarte”. ■

Biskupi apelują o uszanowanie pamięci jednego z najwybitniejszych Polaków

Wobec podejmowanych ostatnio na szeroką skalę prób zdyskredytowania osoby i dzieła św. Jana Pawła II raz jeszcze apelujemy do wszystkich o uszanowanie pamięci jednego z najwybitniejszych naszych rodaków — napisali biskupi zebrani na 394. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Stanowisku „Święty Jan Paweł Wielki”.

Biskupi podkreślili, że „przeprowadzony proces kanonizacyjny, a w tym, dogłębna, naukowa analiza historyczna, nie pozostawia wątpliwości odnośnie do świętości Jana Pawła II”. „Jego papieskie przepowiadanie, apostołskie wizyty, a także wysiłki dyplomatyczne przyczyniły się do wzrostu duchowego milionów ludzi na całym świecie. Dla nich Papież Polak był i pozostaje moralnym punktem odniesienia, nauczycielem wiary, a także orędownikiem w niebie” — dodali. „Czy pozwolimy odebrać sobie ten skarb na podstawie dziennikarskiego omówienia materiałów, wytworzonych przez komunistyczną Służbę Bezpieczeństwa? Zostało ono doko-

■ Święty Jan Paweł II Fot. wikipedia / Gregorini Demetrio

nane z pominięciem warsztatu naukowego, w sposób stronniczy, często ahistoryczny, bez znajomości kontekstu, innych istniejących dokumentów, raportów czy opracowań” — czytamy w Stanowisku. Biskupi podziękowali wszystkim, którzy z odwagą i stanowczością bronią dobrego imienia

Świętego Jana Pawła II. „Apelujemy, aby nie wykorzystywać osoby Papieża Polaka do celów bieżącej polityki. Zachęcamy do modlitwy za wstawnictwem Świętego Jana Pawła II za naszą wspólnotę kościelną i narodową” — podkreślili w Stanowisku. ■

KAI

Rektor KUL powołał Akademię Polonijną

Współpraca z Polonią, mediami i organizacjami polonijnymi oraz koordynacja i rozwój działań podejmowanych przez KUL na rzecz Polonii, m.in. poprzez organizację Studium KUL dla Polonii i Polaków za granicą, to główne zadania nowo powstałej Akademii Polonijnej KUL.

„Chcemy jeszcze skuteczniej wychodzić naprzeciw potrzebom naszych rodaków za granicą i stwarzać nowe możliwości współpracy i działań na rzecz Polonii” — podkreślił ks. prof. Mirosław Kalinowski, powołując władze Akademii.

„W historii naszego uniwersytetu Polonia zawsze odgrywała szczególną rolę, dlatego powołanie Akademii jest odpowiedzią na rosnące zainteresowanie i potrzeby edukacyjno-kulturalne naszych rodaków poza granicami Polski. Mam głęboką nadzieję, że działalność Akademii

będzie w stanie odpowiedzieć, chociażby w małej części, na potrzeby naszych rodaków mieszkających poza granicami ojczyzny” — wskazał rektor KUL.

„Powołanie takiej jednostki przez księdza rektora jest bez wątpienia jednym z najważniejszych przedsięwzięć Uniwersytetu w ostatnich latach” — podkreślił dr hab. Janusz Bień, prof. KUL i nowo powołany dyrektor Akademii. „Działalność na rzecz Polonii wpisuje się bezpośrednio w dewizę Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II — Deo et Patriae. Jak dobrze wiemy, poza granicami naszej ojczyzny mieszkają miliony Polaków oraz osób deklarujących polskie pochodzenie. W zależności od kraju i kontynentu, społeczności polonijne odradzają się i reaktywują, ale potrzebują ciągłego wsparcia

płynącego z Polski na płaszczyźnie edukacyjnej, naukowej, ale też i kulturalnej. Jako KUL chcemy aktywnie wspierać naszych rodaków poza granicami Polski i dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem” — dodał prof. Bień.

Akademia Polonijna KUL będzie odpowiedzialna m.in. za koordynację i organizację funkcjonowania oraz promocję oferty Studium KUL dla Polonii i Polaków za granicą. „Ogromne zainteresowanie, z jakim spotkała się nasza oferta kursów w ramach Studium, jest sygnałem, że powinniśmy rozwijać nie tylko działania edukacyjne, ale także te sprzyjające rozwijaniu umiejętności i kompetencji zawodowych Polonii” — powiedział dr Wojciech Weisł, zastępca dyrektora Akademii, koordynator Studium. ■

KUL / Lublin

Wszystkiego najlepszego z okazji pierwszego dnia wiosny!

*Krążą nad domem boćki znajome,
goście z za siedmiu mórz.*

*I po tym można od razu poznać,
że wiosna jest tuż, tuż.*

*Śpiewa skowronek, dźwięczy jak dzwonek,
że gniazdo ma wśród zbóż.*

*I po tym można od razu poznać,
że wiosna jest tuż, tuż.*

*Już ozimina szumieć zaczyna,
że nie powróci mróz.*

*I po tym można od razu poznać,
że wiosna jest tuż, tuż.*

O ile wiosna w kalendarzach rozpoczyna się z marcem, o tyle wiosna astronomiczna rozpoczyna się w chwili, gdy słońce przekracza równik. Ma to miejsce zazwyczaj 20 lub 21 marca (stąd też data pierwszego dnia wiosny). Astronomiczna wiosna kończy się letnim przesileniem (najdłuższym dniem roku) 20/21 czerwca. Ostatni dzień wiosny kalendarzowej to 21 czerwca, 22 czerwca – rozpoczyna się kalendarzowe lato. A to już całkiem niedługo!!! Na tę wyczekiwaną wiosnę przyjdzie nam jeszcze poczekać. Dzień? A może tydzień? Nie wiadomo. Wszyscy doskonale zdajemy sobie sprawę, jaka kapryśna potrafi być wiosenna aura. Może jednak warto nieco „zaczarować” zimę, by sobie już poszła, na przykład, jak to robili nasi przodkowie?

21 marca Dzień wagarowicza

Słowo wagarzy pochodzi od łacińskiego słowa vagari oznaczającego błąkać się.

21 marca kojarzy nam się głównie z pierwszym dniem wiosny, ale dla większości uczniów jest to słynny Dzień Wagarowicza. To nieoficjalny sposób na przywitanie długo oczekiwanej pory roku przez młodzież. Nie wiadomo dokładnie, od kiedy jest świętowany. Już w średniowieczu żacy robili różne psikusy wraz z przyjściem wiosny. W niektórych krajach traktowany jest jak przestępstwo. W amerykańskim stanie Waszyngton istnieje nawet departament policyjny, zajmujący się zwalczaniem wagarów.

Jare Święto

- etniczne święto Słowian, przypadające na równonoc wiosenną – 21 marca lub pierwszą niedzielę po równonocnej pełni Księżycy.

Dla naszych przodków święto poświęcone szczególnie Matce Ziemi, któremu towarzyszyły liczne obrzędy magiczne mające wnieść do domostw energię i radość życia oraz zapewnić dobry urodzaj i powodzenie na cały rozpoczynający się wiosną rok.

* **Topienie Marzanny** – najbardziej powszechnym i znanym zwyczajem było (symbolizujące przepędzenie zimy) topienie lub spalenie słomianej kukły, zwanej Marzanną. Zazwyczaj czyniono to przy szczególnym wszczyntaniu hałasu – trzaskaniu z batów, terkocie i klekocie grzechotek, śpiewie i grze na wszelkiego rodzaju instrumentach.

* **Powitanie wiosny** – po rytualnym symbolicznym przepędzeniu zimy, przychodziła kolej na powitanie i przyjęcie wiosny:

- na wzgórzach mężczyźni rozpalali ogniska mające dodatkowo przyspieszyć oczekiwane przyjście wiosny i słonecznych dni;
- młodzi wyruszali na łąki i do lasu w poszukiwaniu wierzbowych i leszczynowych witek pokrytych pąkami bazi z których następnie „budowali” wiechy;
- sprzątano i wietrzono całe domostwa oraz tzw. obejście, prano i szykowano świeże odzienie, pieczono placiki a szczególnie wiosenne kołaczki;
- najważniejsze było jednak malowanie jajek – prastłowiański symbol życia, płodności i magicznej siły witalnej – pisanka była bowiem szczególnym elementem magicznych obrzędów mogących zapewnić zdrowie i dobrodziejstwo nie tylko domownikom ale i zwierzętom gospodarczym – w tym celu zwykło się nimi pocierać chore miejsca lub toczyć po grzbietach zwierząt.

* **Przepędzanie złych mocy** – po zakończeniu wszelkich (mogących trwać nawet kilka dni) przygotowań do właściwego święta, w wieczór przedświąteczny obchodzono całe gospodarstwo i ziołami okadzano każdy jego zakątek. W szczególnych przypadkach czarnym i białym wołem orano zarys wioski, co miało dodatkowo chronić jej mieszkańców przed złymi mocami.

ALE POPLATANIE!

CO TO ZA LICZBA?

Ma ją stonoga, ma ja ciasto,
stos, stokrotka, stopa, miasto.
Stok, pistolet i stodoła,
kto tę liczbę nazwać zdoła?
Na tylu nogach stonoga gna,
tyle centów lit nasz ma.
Tyle mil opona zetrze.
Tyle centymetrów w metrze.
Tyle żab w kałuży pływa...
Jak ta liczba się nazywa?

Krótkie DOWCIPY!

- Co to jest para wodna?
- Dwie rybki.
- ***
- Jak odróżnić srokę-samca od samicy?
- Samiec jest czarno-biały, a samica biało-czarna.
- ***
- Po co słoń ma trąbę?
- Żeby się tak gwałtownie nie zaczynał.
- ***
- Jakie ryby najbardziej lubią matematycy?
- Sumy.

Współlokatorzy produkujący miód

Pierwszymi plamami na ścianach Kate Dempsey i jej mąż nie przejmowali się za bardzo. Kiedy zacieków zrobiło się więcej, właściciele domu w Folkestone w hrabstwie Kent postanowili zbadać sprawę. Poszukiwania rozpoczęli od zdjęcia drewnianej podłogi. Po usunięciu pierwszych klepek, osłupieli. Okazało się, że pod posadzką znajduje się ogromny ul! Prawie dwumetrowe plastry miodu, morze pszczelich larw i setki litrów miodu — czegoś takiego Brytyjczycy nie widzieli nigdy wcześniej. Po dokładnym sprawdzeniu posiadłości okazało się, że kolejne efekty pszczelej pracy znajdują się również w kominie.

Fot. Pixabay.com

Leonardo da Vinci w połowie Włochem, matka niewolnicą

Matka Leonarda da Vinci była księżniczką z Kaukazu, która jako niewolnica została sprzedana do Wenecji — taką wersję przedstawił historyk renesansu i wykładowca literatury włoskiej Carlo Vecce.

W zaprezentowanej we Florencji książce „Uśmiech Cateriny” autor wyjaśnił, że napisał ją na podstawie przebadanych przez siebie dokumentów. Postacią i twórczością geniusza renesansu zajmuje się od lat. Zgodnie z dokumentami, na jakie powołuje się naukowiec z uniwersytetu w Neapolu, akt uwolnienia Cateriny sporządził ojciec artysty, notariusz. Vecce twierdzi, że urodzona na Kaukazie Caterina przybyła do Wenecji jako niewolnica, znająca się na tkactwie. Następnie została przewieziona do Florencji, gdzie pracowała w domu w pobliżu tamtejszej katedry jako mamka. Uwolniona została w 1452 roku na mocy aktu sporządzonego przez notariusza Piero da Vinci. W tym samym roku urodził się ich syn, Leonardo.

W Teksasie do drzwi zapukał... aligator

Jedna z mieszkańek miejscowości Clear Lake w stanie Teksas usłyszała pukanie do drzwi. Kiedy poszła je otworzyć, przeżyła szok. Jak się okazało, niezapowiedziany gość to... samica aligatora. Zwierzę miało aż 2,5 metra długości! „Kiedy ją zobaczyłam, pomyślałam, że moje dzieci robią sobie żarty, dopóki się nie poruszyła i nie zaczęła oddychać!” — powiedziała Alexis Harmon. Kobieta nie zaprosiła aligatora do środka. Zamiast tego wezwała policję. Jak relacjonuje, mundurowi zareagowali błyskawicznie. „Wysłali trzy samochody w ciągu 5 minut” — mówiła. Zwierzę zostało złapane i przetransportowane do rezerwatu dla aligatorów.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Nad Wilią ożywiły się mewy, wiosna tuż tuż Fot. Marian Paluszkiewicz

Krzyżówka

Kawalek roli, zagon	Czasem zdumiewa	Rolnicze zabiegi	Pokruszony węgiel	Rasa królików	Metalowa sztaba	8	Filmowy partner Flapa	Na nim zasiada król											
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▶	▶	▶		7									
▶																			
Zamyślenie się	Zielony do omeletu	6	3							Melisa lub mięta		Dodatek do sałatek							12
▶	▶																		
▶																			
Strop, sufit	Np. sofa	Słodki sok kwiatów	10	Pot.: pani w liceum	13														
▶	▶	▶	▶	▶	▶														
Wynik działalności	Przynosi ukojenie	Spółczyny członek sądu		Kraj w Himalajach															
▶	▶	▶	▶	▶	▶														
5																			
Bardzo ważny w sprincie	Tam faulujący hokeista																		
▶	▶																		
Tomasz, polski siatkarz	Izba nad sejmem	Osadzone na niej koła kuszetki		Królowa pustyń	18														
▶	▶	▶	▶	▶	▶														
Ojczyzna d'Artagnana	Bańka na płyny	Koszyk z lyka	Miłosny wiersz	Niemiecki land	Zółciowa lub nerkowa	17													
▶	▶	▶	▶	▶	▶														
Dwie deski Piotra Żyty																			
▶	▶	▶	▶	▶	▶														
Do ponagliania siwka	Taniec godowy głuszców																		
▶	▶	▶	▶	▶	▶														
11																			
Metal w rudach uranu	Wyspa z Hawaną	16																	
▶	▶	▶	▶	▶	▶														

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 16-17 MARCA

Poziomo: SEPSA - JABOL - TRIATLON - ZAŁOGA - GOTYK - TONAŻ - KURSYWA - RACICA - TABUN - EKOLOG - SINUS - UDAWACZ - PASER - ALEJA - MIKS - CELIBAT - CYNK - SCHEDA - KOTKA - POMOCNIK PSG - RABAN - OKNO - LITR - ARKA - WYRAZ - RAJTAR - GOBI - PELE - HAŁAS - SZARIK
Pionowo: STATUA - KUPIEC - PASYWA - BERŁO - CHODAK - HIOB - PIONKI - LASSIE - MALAGA - SAGA - CROWE - DIONIZOS - WATAŻKA - GARCIA - NORRIS - JOGURT - SZAL - KLIK - RANO - SARI - LICO - KNAJPA - TRYB - NIEBYT - PORTER - BODY - WUDU - JANKES - KALI - KRAN - SIATKA - GWAREK
Hasło: Wiosenny krajobraz

Uśmiechnij się!

— Halo!
 — Halo, reanimacja słucham.
 — Dzień dobry, czy pan Kowalski jeszcze żyje?
 — Nie, jeszcze nie.
 ***
 Żołnierze ustalają przed akcją szczegóły.
 — Zsynchronizujmy zegarki, u mnie jest ósma.
 — A u mnie dwie po ósmej, ale to nie problem, poczekamy te dwie minuty.
 ***
 Żona mówi do męża:
 — Janusz, zauważyłeś, że kupiłam nową szczotkę do WC?
 — Tak, zauważyłem! Ale wiesz, ja jednak wolę papier ...
 ***
 Rozmowa dwóch sąsiadek:
 — Zosiu, a dlaczego twoja córka zamierza studiować drugi fakultet?!

— Bo na pierwszym nie znalazła męża...
 ***
 Do bacy podchodzą turyści:
 — Baco, dojdziemy tą drogą na Morskie Oko?
 — Jasne, prościutko tylko idźcie. Gdy turyści odeszli Baco mówi sam do siebie.
 — Przecie ziemia jest okrągła.
 ***
 Sierżant pyta żołnierzy:
 — Taka sytuacja: pełnię służbę wartowniczą. Godzina druga w nocy. Chodnikiem przy murze powoli pełznie w waszą stronę jakiś człowiek. Co robicie?
 — Melduję postuznie, że jak zawsze odnosimy pana majora wprost na jego kwatere!
 ***
 Blondynka zachwyca się kawą, podaną na koniec wykwintnego obiadu u znajomych:
 — Cudowny smak i aromat! Jaka głęboka barwa! Skąd mają państwo taką świetną kawę?
 — Ach, to małżonek przywiózł prosto z Włoch — odpowiada dumna pani domu.
 — No że też po drodze nie wystygła!
 — mamrocze pod nosem zdumiona blondynka.

Bułki chrupiące, szybko znikające

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego

„Dom pełen mięty”

Takie bułki domowe zadowolą każdego i znikają szybko... Wystarczy posmarować je masłem. Bułek z tego przepisu wyszło dwanaście.

Składniki:

• 1 kg mąki pszennej • 200 ml wody
• 200 ml mleka • 180 ml oleju • 1 łyżeczka cukru • 1 łyżka soli • 25 g świeżych drożdży

Wykonanie:

Mleko podgrzać (nie może być gorące, tylko letnie), wlać do miski, dodać pokruszone drożdże, cukier i czubatą łyżkę mąki, wymieszać dokładnie, aby nie było grudek, dodać olej i przykryć ściereczką. Postawić w ciepłym miejscu na około 20 minut, aby drożdże wyrosły. W szklance ciepłej wody wymieszać sól i dodać do wyrośniętych drożdży, wymieszać i dodawać po trochu przesianą mąkę, mieszać łyżką. Gdy ciasto zrobi się gęste, wtedy wyrabiać ręką lub mikserem z końcówkami do ciasta drożdżowego. Mąki może trochę zo-

Bułki z mąki pszennej na drożdżach — bardzo prosty, sprawdzony przepis dla każdego. Ciasto łatwo się wyrabia, a bułki są pyszne, mięciutkie w środku i chrupiące z wierzchu.

■ Bułki z mąki pszennej na drożdżach — prosty przepis dla każdego **Fot. autorka**

stać, tak 2-3 łyżki, ale nie zawsze — zależy jak chłonie wodę. Wyrobione ciasto przykryć ściereczką i zostawić w ciepłym miejscu do wyrośnięcia, tak aby podwoiło swą ilość. Przygotować dwie formy do pieczenia bułek, wyłożyć je papierem do pieczenia. Gdy ciasto wyrośnie, wyłożyć je na stolnicę posypaną mąką i lekko rozwałkować na placek grubości

3-4 cm i pokroić nożem na cztery części, a każdą część jeszcze na trzy mniejsze części, czyli będzie dwanaście trójkątów. Z każdego trójkąta uformować okrągłą bułkę, położyć na formę zlepianiem do dołu lub nadać jej kształt taki jaki lubimy. Piekarnik nagrzać do 200 stopni góra-dół. Wstawić bułki i piec 20 minut, aż będą rumiane. ■

Ser twarogowy domowy

Przepyszny ser twarogowy domowy można zrobić bez problemu w domowych warunkach. Dobrze, jeśli mamy mleko wiejskie, a jeśli nie — wystarczy kupić mleko o zawartości 3.2 proc. tłuszczu (a także zwykłe i kefir, lub zsiadłe mleko). Twaróg zrobiony w domu jest bardzo smaczny, możemy podać go dzieciom, a produkcja sera jest prosta i szybka.

Składniki:

• 2 litry mleka 3.2 proc. • 400 g zsiadłego mleka lub kefiru • kawałek gazy lub płótna

Wykonanie:

Mleko przelać do garnka, dodać zsiadłe mleko lub kefir, wymieszać, przykryć i zostawić w ciepłe, aby się zsiadło. Jeśli temperatura otoczenia

■ **Fot. autorka**

jest wyższa (np. latem) — mleko zsiądzie się szybko, wystarczy 12 godzin. Jeśli jest chłodniej, potrwa to trochę dłużej. Gdy mleko się zsiądzie, stawiamy garnek na kuchnię i podgrzewamy do temperatury 50 stopni, możemy sprawdzić to nawet bez termometru, tak jak nasze babcie —

wystarczy włożyć palec, jeśli wytrzymaemy ciepło, to temperatura jest odpowiednia. Kiedy zacznie od mleka oddzielać się serwatka (czyli taki trochę żółty płyn) i tworzą się grudki sera. Wyłączamy grzanie. Większe sitko wyłożyć gazą lub kawałkiem płótna, postawić na jakimś naczyniu (misce lub garnku), a następnie przelać ser razem z serwatką. Nie przyciskać, pozwolić, aby serwatka sama spłynęła. Przygotować pudełko i przelożyć powstały twaróg, wstawić do lodówki.

Podgrzewanie sera do odpowiedniej temperatury jest bardzo ważne — jeśli za bardzo podgrzejemy, ser będzie za suchy, jeśli zaś za mało — będzie miękki i nie będzie trzymał formy. Z porcji tej otrzymałam 700 g twarogu. ■

Polskie filmy na festiwalu „Kino pavasaris 2023”

Do 26 marca na Litwie potrwa 28. Wileński Festiwal Filmowy „Kino pavasaris”. Dzięki współpracy z Instytutem Polskim w Wilnie w programie festiwalu znalazło się kilka polskich produkcji filmowych: „Chleb i sól”, „Amator”, „A Brief History of Us”, „Martwe małżeństwo” oraz „Szczypigłówki”.

„CHLEB I SÓL”

Film w reżyserii Damiana Kocura zainspirowany jest prawdziwymi wydarzeniami, zagrani w nim naturalszczycy. Tymek, młody pianista, student Warszawskiego Uniwersytetu Muzycznego, wraca na wakacje do swojej prowincjonalnej miejscowości, gdzie czekają na niego matka, młodszy brat i kumple z osiedla. Centralnym punktem spotkania lokalnej młodzieży jest nowo otwarty bar z kebabem. Tymek staje się świadkiem nakręcającej się spirali napięć między pracownikami kebabu arabskiego pochodzenia a jego kumplami. Spirali, której finał okaże się tragiczny w skutkach. W Wilnie film „Chleb i sól” (100 min., 2022) można obejrzeć: 22 marca o godz. 19.25 w Centrum Filmowym „Skalvija”, 24 marca o godz. 18.30 oraz 25 marca o godz. 19.10 w Forum Cinemas Vingis.

„AMATOR”

Jest to film psychologiczny z 1979 r. w reżyserii Krzysztofa Kieślowskiego, zrealizowany na podstawie autorskiego scenariusza. Głównym bohaterem filmu jest zaprzemysłowiec w zakładzie przemysłowym, Filip Mosh, którego dotychczasowe życie zmienia się po zakupie amatorskiej kamery filmowej. Seanse filmu „Amator” (112 min., 1979) odbędą się w Wilnie w dniach: 23 marca o godz. 18.50 oraz 26 marca o godz. 18.15 w Forum Cinemas Vingis.

„SZCZYPIGŁÓWKI”

Krótkometrażowy film w reżyserii Katarzyny Miechowicz składa się

■ Kadr z filmu „Amator” Krzysztofa Kieślowskiego

ze zbioru kilkunastu animowanych fraszek połączonych motywem zapętlenia w absurdzie. W kolorowym labiryncie obserwacji bohaterowie próbują nadać sens bezsensowi lub bezmyślnie w nim trwają. Seanse filmu „Szczypigłówki” (8 min., 2022) w Wilnie: 25 marca o godz. 11.35 w MO Muzeum, 25 marca o godz. 21.40 w Forum Cinemas Vingis, 26 marca o godz. 11.35 w MO Muzeum.

„MARTWE MAŁŻEŃSTWO”

Film jest słodko-gorzka opowieścią o spotkaniu dwójki ludzi w nietypowych okolicznościach. Filip jest mężczyzną w średnim wieku. Pracuje jako zawodowy statysta filmowy, specjalizuje się w rolach martwych ciał. Na planie filmu historycznego poznaje Łucję, która wcieliła się w rolę martwej kobiety. Film krótkometrażowy „Martwe małżeństwo” (reż. Michał Toczek, 18 min., 2022) zostanie wyświetlony: 25 i 26 marca o godz. 11.35 w MO Muzeum, 25 marca o godz. 21.40 w Forum Cinemas Vingis.

„PIĘKNA ŁĄKA KWIETNA”

Głównym bohaterem filmu w reżyserii Emi Buchwald jest architekt krajobrazu, Emil. Toczy on nierówną walkę ze światem ludzi obojęt-

nych na piękno natury. Przez swoją neurotyczną nieugiętość pograża się w spirali absurdalnych wydarzeń, a przy tym wszystkim próbuje jeszcze być dobrym ojcem. Seanse filmu „Piękna łąka kwietna” (30 min., 2022): 25 marca i 26 marca o godz. 11.35 w MO Muzeum.

„A BRIEF HISTORY OF US”

Narysowana w komiksowej stylistyce, wykorzystująca w warstwie wizualnej odniesienia do świata natury i superbohaterów animacja stawia ważne pytanie o poczucie indywidualności w związkach. Reżyserem polsko-izraelskiej produkcji jest Etgar Keret. Film animowany „A Brief History of Us” (6 min., 2021) można obejrzeć 25 marca o godz. 21.40 w Forum Cinemas Vingis.

Tegoroczny festiwal odbywa się pod hasłem „Gdy kino wzywa, idziesz” („Kai kinas šaukia – tu eini”). Członkiem jury programu konkursowego festiwalu będzie Jakub Duszyński, kierownik artystyczny Gutek Film (Polska). Program festiwalu „Kino Pavasaris 2023” dostępny jest na stronie: kinopavasaris.lt/lt/programa

■ Opr. J.G

Na podstawie instytutpolski.pl,
kinopavasaris.lt
Fot. kinopavasaris.lt

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Rusz się człowieku
8.10	Tygiel
8.25	Sily Zbrojne Litwy
9.05	„Niezlomni polskich kresów”
9.30	Detektyw Literka
9.45	Przyjaciele Misia i Margolci
10.10	Gra słów
10.30	Słownik polsko@polski
11.00	Zakochaj się w Polsce
11.20	Historia Mediów - Media story
11.45	S. „Dwie strony medalu”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.35	Smaki świata
13.00	Info Wilno
13.05	Studio Wschód
13.30	Scena muzyczna
14.20	Gwiazdობიორ
14.50	Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
15.05	S. „Rodzinka.pl”
15.30	Astronarium
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Dziewczyny ze Lwowa”
17.05	S. „Klan”
17.30	Detektyw Literka
17.40	Przyjaciele Misia i Margolci
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dwie strony medalu”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.45	S. dok. „Dzikie serca”
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Kasta”
23.50	Info Wilno
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości

8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40, 23.45	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Ostatni ślad”
11.15	Euromaxx
11.30	Kto i dlaczego?
12.00	S. dok. „Historyczne centra muzyki klasycznej”
13.00	„Żyjmy czystiej”
13.30	„Notatki przyrodnika”
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.15	S. „Z pamiętnika położnej”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	(Nie)emigranci
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Wyprawa Narodowa”
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Dzika dzielnica”
00.30	To jest mój ogród
	
6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Poważne sprawy”
11.00	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.35	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Chciwość” komedia
00.40	S. „S.W.A.T.”
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Historie rzeczy

7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Styl
8.30	Poranny przekładaniec
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Wileński Zeszyt
12.00	„Alfonasas Svarinskas” film dok.
13.00	Restauratorzy
13.30	Spacer
14.00	Dajmy czadu!
15.10	Nie mam tylu lat
15.40	„Szkoła kreatywności”
15.50	S. „Ostatni ślad”
16.35	Weranda
17.05	„Czysta miłość - głos Elli Fitzgerald” film dok.
18.00	S. „Górski lekarz”
18.45	Euromaxx
19.00	7 dni Kowna
19.30	S. dok.
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	1000 cudów świata
22.30	Dzień Kultury
23.00	Notatki przyrodnika
23.30	Nie mam tylu lat
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
	
6.00	Seriale anim.
7.45	„Gorąco z TV3”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Mała wdowa”
11.00	S. „Poświęcę wszystko dla miłości”
12.00	S. „Fragmenty życia”
14.00	S. „Miłość i pieniądze”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	Pod prąd
21.00	S. „Przekłęci”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Huragan” thriller
0.15	S. „Prawo i porządek”

	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.20	S. „Policja wodna”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35, 18.30	S. „CSI kryminaliści”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
14.50	S. „Policja wodna”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
19.30	S. „FBI”
20.30	Ale numer!
21.00	„33” dramat
23.30	„Terrorysta” thriller
	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Czyste miasta
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ślad”
11.00, 21.25	S. „Miłość w deszczu”
12.00	Kod zdrowia
13.00	Nowy dzień
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Przypadki paranormalne 911”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
6.25	„Nagi instynkt przetrwania”

8.30	S. „Przekłęci”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Semafor”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 19.00	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatuś rządzi”
13.00	„Masterchef”
14.00	S. „Nagi instynkt przetrwania”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Semafor”
20.00	S. „Wojny gangów”
21.00	„Parcy Jackson i Bogowie Olimpijscy: Złodziej Pioruna” film fab.
23.30	S. „Bosch”
	
6.00	S. „Nieśmiertelnik”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Kadin”
11.00	S. „Danni Lowinski”
12.00, 19.00	S. „Doktor House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Zatoka serc”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Nieśmiertelnik”
21.00	S. „Morderstwa w Sandhamn”
23.15	S. „Pacific Criminal”
01.35	S. „Spirala”
TVP 1	
6.10	S. „Przysięga”
7.00	S. „Wspaniałe stulecie”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
8.30	„Kościół z bliska”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	Informacje

kulturalne"	Polskiej Opole	18.15 „Teleexpress Extra"	dziewczyny"	15.20 Muzyczne chwile
9.30 Pogoda poranna	21.00 „Lekkie obyczaje"	18.30 „O co chodzi"	19.05 „Było, nie minęło"	15.30 „Franciszkanie - droga do ubóstwa" film dok.
9.40 S. „Ranczo"	dramat	19.00 Panorama	19.25 „Oblicza wojny"	16.15 „Stan wojenny w Polsce - znaczenie i konsekwencje" reportaż
10.40 S. „Komisarz Alex"	23.10 „Noce sióstr Bronte" spektakl	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	20.00 „Informacje kulturalne"	16.50 „Ma się rozumieć"
11.35 S. „Ojciec Mateusz"		19.35 „O tym się mówi" (20.15 Info Kultura)	20.15 S. „Korona królów"	17.00 Informacje dnia
12.30 S. „Leśniczówka"	7.00, 23.05 „Polonia 24"	20.30 Wiadomości	20.40 „Kto ratuje jedno życie" film dok.	17.10 „Jestem mamą"
13.00 Wiadomości	7.30 „Anna Dymna"	21.00 Gość	21.25 „Portrety Wojenne. Kobiety"	17.25 „Przyroda w obiektywie"
13.10 „Agrobiznes"	8.00 „Co dalej?"	21.05 Wiadomości	22.05 S. „Wojna o trony. Prawdziwa historia Europy"	17.45 „W sądeckiej krainie" reportaż
13.30 Agropogoda	8.30 „Pytanie na śniadanie" (11.35 „Panorama")	21.15 „Minęła 20."	22.55 „Na tropach historii"	18.10 „Prosto o gospodarce"
13.35 „Magazyn Rolniczy"	12.05 „Zoom Polonii"	22.00 „Nie da się ukryć"	23.10 „Mieczysław Jahoda. Sztukmistrz z Krakowa" film dok.	18.30 „Zostań żołnierzem RP"
13.50 „Władcy przestworzy" film dok.	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia"	22.50 „W tyle wizji"	00.05 „Rajska jabłoń" film obycz.	18.45 Muzyczne chwile
15.00 S. „Wspaniałe stulecie"	13.00 Wiadomości	23.30 „W tyle wizji Extra"		18.55 „Poczet wielkich Polaków"
16.00 Wiadomości	13.15 S. „Noce i dnie"	00.00 Info Wieczór	6.00 „Apostoł mediów - bł. Jakub Alberione" film dok.	19.05 Informacje dnia
16.10 Pogoda	15.05 „Giganci historii"	00.30 „W akcji"	7.35 Muzyczne chwile	19.15 „Rozmowy niedokończone"
16.20, 21.15 ALARM!	16.00 Wiadomości		7.50 „Filmowe życiorysy"	20.30 „Każdy maluch to potrafi"
16.35 „Gra słów. Krzyżówka"	16.15 „Alfabet Andrzeja Dobosza"	7.00 „Był taki dzień"	8.55, 14.20 „40 dni z modlitwą"	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
17.05 S. „Przysięga"	16.35 „Przyjaciele Misia i Margolci"	7.02 „Wojna w eterze"	9.00 Informacje dnia	21.20 Modlitwa różańcowa
18.00 „Teleexpress"	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie"	7.05 „Informacje kulturalne"	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia"	21.50 „Myśląc Ojczyzna"
18.15 „Jaka to melodia?"	18.00 Teleexpress	7.20 „Był taki dzień"	9.35 „Puszcza Białowieska - leśny cmentarz" reportaż	22.00 Apel Jasnogórski
18.55 S. „Klan"	18.20 „Studio Wschód"	7.25 „Było, nie minęło"	10.00 „Papież Polak do rodaków"	22.20 Informacje dnia
19.20 S. „Leśniczówka"	18.55 „Nad Niemnem"	8.00 S. „Wojenne dziewczyny"	10.30 „Lubieszów" reportaż	23.00 „Wędrowiec Polski"
20.00 „Jeden z dziesięciu"	19.10 „Studio Lwów"	8.55 „Podróże z historią"	11.00 Informacje dnia	23.30 „Krzyżu święty nade wszystko" koncert pasyjny
20.30 Wiadomości	19.30 „Informacje kulturalne"	9.00 „Podróże kulinarne Roberta Makłowicza"	11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej"	
21.05 Pogoda	19.45 „Czym żyje świat"	9.25 „Tu wszystko jest Polską"	11.45 „Zew natury"	6.00 Fani czterech kółek
21.10 Sport	20.05 „Gra słów. Krzyżówka"	10.00 „Był taki dzień"	12.05 „Mocni w wierze"	9.00 Jak to jest zrobione?
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie"	20.30 Wiadomości	10.05 S. „Znak Orła"	12.35, 20.25 Święty na każdy dzień	10.00 Skarby z szopy
22.05 „Generał Nil" dramat	21.00 Słowo świętego Jana Pawła II	10.30 „Tam gdzie nie kwitną jabłonie" reportaż	12.40 „Ma się rozumieć"	10.30 Walka o bagaż
00.20 „Romer" film dok.	21.05 Pogoda	11.30 „Arsenał. Magazyn militarno-historyczny"	12.50 „Słowo życia"	11.00 Morze złota
	21.10 Sport	11.55 „Węgry - ukryty płomień" film dok.	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański	12.00 Łowcy staroci
7.50 „Co się dzieje"	21.20 S. „Ojciec Mateusz"	12.50 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko"	13.03 Informacje dnia	13.00 Fani czterech kółek
8.25, 14.50, 22.45 „Informacje kulturalne"	22.55 Zoom Polonii	13.15 S. „Noce i dnie"	13.20 „Wytrwali w wierze"	14.00 Niezwykłe jachty
8.55 „Księga Przestrzeni"	23.35 „Pan Kleks" film dok.	14.05 „Archiwum zimniej wojny"	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	17.00 Skarby z szopy
9.35 „Zaginione Skarby"	00.30 S. „Leśniczówka"	14.30 „Historia dzieje się"		18.00 Łowcy staroci
9.55 „Daleko od okna" dramat		15.15 „Paszporty Paragwaju" film dok.		19.00 Jak to jest zrobione?
12.00 S. „U Pana Boga w ogródku"	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek.	16.05 „Był taki dzień"		19.30 Jak to działa?
12.55 „Kocham radio"	8.10 „Jedziemy"	16.10 „Giganci historii"		20.00 Fani czterech kółek
15.30 „Portret odwójny" film obycz.	8.50 „Agrobiznes"	16.55 „Flesz historii"		21.00 Morze złota
17.35 „Galeria sztuki na ekranie"	9.00 „Jedziemy dalej"	17.15 S. „Chichot losu"		00.00 Łowcy staroci
18.40 „Co dalej?"	9.20 „Minęła 8."	18.00 „Księża wolności 1914-1981"		
19.15 12. Krajowy Festiwal Piosenki	10.10 „Minęła 9."	18.20 S. „Wojenne		

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Moda na rodzinę
8.25	Nad Niemnem
8.40	Dzikie serca
9.30	Zwierzaki Czytaki
9.50	Odlotowe opowieści
10.05	Gra słów. Krzyżówka
10.30	Słownik polsko@polski
10.55	Z historią na Ty
11.15	Co na obiad
11.20	Dobre historie
11.45	S. „Dwie strony medalu”
12.05	S. „Leśniczówka”
12.30	Qulszoł
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Podróże Małej i Dużej
13.40	Va Banque
14.40	Gra Warszawa
15.05	S. „Ja to mam szczęście!”
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Warto kochać”
17.05	S. „Klan”
17.25	Odlotowe opowieści
17.40	Zwierzaki Czytaki
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dwie strony medalu”
21.20	S. „Leśniczówka”
21.45	Goodbye Soviet Union
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.45	Info Wilno
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości

8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40, 23.45	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Ostatni ślad”
11.15	Euromaxx
11.30	Kto i dlaczego?
12.00	S. dok. „Historyczne centra muzyki klasycznej”
13.00	(Nie)emigranci
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.30	S. „Z pamiętnika położnej”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Dokąd dalej?
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Litwa mówi
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Dzika dzielnica”
00.30	Okno na władzę

6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Poważne sprawy”
11.00	Będzie wszystko
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Szeszkiņa 20
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Chętni na kasę” thriller
00.40	S. „S.W.A.T.”

LRT PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	(Nie)emigranci
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Wielkim planem
8.30	Wiara i życie
9.00	Dzień dobry, Litwo

11.30	Jesteśmy z Ukrainy
12.00	W sercu Litwin
13.00	Fenomen Tymczasowej Stolicy
13.30	Euromaxx
14.00	Koncert
15.00	Fokus
15.30, 23.40	„Przygody niedźwiedzicy Nidy”
15.50	S. „Ostatni ślad”
16.35	„7 dni Kowna”
17.05	S. dok. „Niesamowita podróż Magellana”
18.00	S. „Górski lekarz”
18.45	Nauka magii
18.55	Puchar Europy w koszykówce. „7bet-Lietkabelis”- „Frutti Extra”
21.00	„7 dni Kowna”
21.30	„Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie”
22.00	Koncert
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
7.45	Pod prąd
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Mała wdowa”
11.00	S. „Sekrety kobiet”
12.00	S. „Fragmenty życia”
14.00	S. „Miłość i pieniądze”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	„Show dobrego wieczoru”
21.00	S. „Moimi oczami”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Hologram dla króla” komedia
00.25	S. „Prawo i porządek”

6.00	Seriale anim.
7.45	Pod prąd
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Mała wdowa”
11.00	S. „Sekrety kobiet”
12.00	S. „Fragmenty życia”
14.00	S. „Miłość i pieniądze”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	„Show dobrego wieczoru”
21.00	S. „Moimi oczami”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Hologram dla króla” komedia
00.25	S. „Prawo i porządek”

BTW	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.20	S. „Policja wodna”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35, 18.30	S. „CSI kryminaliści”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
14.50	S. „Policja wodna”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
19.30	S. „FBI”
20.30	Ale numer!
21.00	„Najemnik” thriller
22.50	„33” dramat

rytas.tv

5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Litewskie szkoły
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ślad”
11.00, 21.25	S. „Miłość w deszczu”
12.00	Kultura odpadów
12.30	Twórcy żywności
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Przypadki paranormalne 911”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	„Twórcy smaku”
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo

5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.25	„Nagi instynkt przetrwania”
8.30	S. „Przekłęci”
9.00	„Na jednym końcu

haczyk”	
9.30	S. „Semafor”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 19.00	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatusz rządu”
13.00	„Masterchef”
14.00	„Nagi instynkt przetrwania”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Semafor”
20.00	S. „Wojny gangów”
21.00	„Dzungle” film fab.
23.25	S. „Bosch”

6.00	S. „Nieśmiertelnik”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Kadin”
11.00	S. „Danni Lowinski”
12.00, 19.00	S. „Doktor House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Zatoka serc”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieśmy się żonami”
18.00	S. „Nieśmiertelnik”
21.00	S. „Morderstwa w Sandhamn”
01.30	S. „Spirala”

TVP 1

6.15	S. „Przysięga”
7.00	S. „Wspaniałe stulecie”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
8.30	„Rodziny ekspres”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.30	Pogoda poranna
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”

12.30 S. „Leśniczówka”	20.15 „Powróćmy jak za dawnych lat”	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	12.50 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”	Watykanie
13.00 Wiadomości	21.00 „Podwójne życie” dramat	8.10 „Jedziemy”	13.15 S. „Noce i dnie”	12.00 „Europejska perła baroku” reportaż
13.10 „Agrobiznes”	22.20 „Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat”	8.50 „Agrobiznes”	14.05 „Paszporty Paragwaju” film dok.	12.25 „Jestem mamą”
13.30 Agropogoda	00.00 „Czego się bała Virginia Woolf?” film dok.	9.00 „Jedziemy dalej”	15.05 S. dok.	12.40 „Prosto o gospodarce”
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”		9.20 „Minęła 8.”	15.55 „Giganci historii”	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.55 „Bliskie spotkania z grizzly” film dok.	7.00, 23.05 „Polonia 24”	10.10 „Minęła 9.”	16.45 „Księża wolności 1914-1981”	13.03 Informacje dnia
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	7.30 „Stacja Innowacja”	10.40 Plan dnia	17.15 S. Chichot losu”	13.20 „Inżynier” reportaż
16.00 Wiadomości	7.45 „Polacy na ratunek Żydom”	11.30 Serwis Info Dzień	18.00 „Nie taka prosta historia”	13.55 Reportaż
16.10 Pogoda	8.00 „Qulszoł”	13.00 Info Raport	18.25 S. „Wojenne dziewczyny”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
16.20, 21.15 „ALARM!”	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	14.30 Serwis Info Dzień (16.45 Info Kultura)	19.10 „Arsenał. Magazyn militarno-historyczny”	15.20 Muzyczne chwile
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	12.05 „Zoom Polonii”	16.30 Info Dzień	19.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”	15.30 „Rezurekcja” film dok.
17.05 S. „Przysięga”	12.10 „Studio Lwów”	18.00 „Teleexpress”	20.00 „Informacje kulturalne”	16.15 „Pupil pupila. Komedia w jednym akcie” spektakl
18.00 „Teleexpress”	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”	18.15 „Teleexpress Extra”	20.15 „Był taki dzień”	16.50 „Ma się rozumieć”
18.15 Pogoda	13.00 Wiadomości	18.30 „O co chodzi”	20.20 S. „Korona królów”	17.00 Informacje dnia
18.20 „Jaka to melodia?”	13.15 S. „Ojciec Mateusz”	19.00 Panorama	20.45 „Flesz historii”	17.10 „Na zdrowie”
18.55 S. „Klan”	15.00 „Pan Kleks” film dok.	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	21.00 „Mury zagłady”	17.35 „Podhalański Ogień” reportaż
19.20 S. „Leśniczówka”	16.00 „Wiadomości”	19.35 „O tym się mówi” (20.15 Info Kultura)	21.35 „Wizy życia” film dok.	18.00 „Po stronie prawdy”
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.20 S. anim. „Agatka”	20.30 Wiadomości	22.30 „Najwspanialsze latarnie morskie Irlandii” film dok.	18.50 Muzyczne chwile
20.30 Wiadomości	16.30 S. anim. „Mami Fatale”	21.00 Gość Wiadomości	23.25 „Na tropach historii”	18.55 „Poczet wielkich Polaków”
21.05 Pogoda	16.40 „Nela Mała Reporterka”	21.15 „Minęła 20.”	23.40 S. „Dziewczyny ze Lwowa”	19.05 Informacje dnia
21.10 Sport	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	22.00 „Nie da się ukryć”	00.40 „Gwiazdy” film fab.	19.15 „Rozmowy niedokończone”
21.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	18.00 Teleexpress	22.50 „W tyle wizji”		20.30 S. anim.
22.05 „Regulamin zabijania” dramat	18.20 „Ostatni ślad” reportaż	23.30 „W tyle wizji Extra”	6.35 „Powrót” film dok.	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
00.20 S. dok. „Wybudzeni”	18.55 „Kierunek Zachód”	00.30 „W akcji”	7.50 Muzyczne chwile	21.20 Modlitwa różańcowa
	19.10 „Magazyn z Wysp”		8.00 Film dok.	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
8.00 „Muzyczne poranki”	19.30 „Informacje kulturalne”	7.00 „Był taki dzień”	8.55, 14.20 „40 dni z modlitwą”	22.00 Apel Jasnogórski
8.15, 14.15, 22.55 „Informacje kulturalne”	19.45 „Czym żyje świat”	7.02 „Wojna w eterze”	9.00 Informacje dnia	22.20 Informacje dnia
8.45 „Co dalej?”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	7.05 „Informacje kulturalne”	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”	23.00 S. „Rodzina Połanieckich”
9.35 „Res Poloniae”	20.30 Wiadomości	7.20 „Było, nie minęło”	9.35 „Každy maluch to potrafi”	00.25 Reportaż
9.55 „Portret podwójny” film obycz.	21.00 Program katolicki	7.50 S. „Wojenne dziewczyny”	9.50 „Słowo życia”	
12.00 S. „U Pana Boga w ogródku”	21.05 Pogoda	8.30 „Podróże kulturalne Roberta Makłowicza”	10.00 Reportaż	6.00, 13.00, 20.00 Fani czterech kótek
12.55 Film dok.	21.10 Sport	9.00 „Tomek na granicach... Rzeczypospolitej”	10.30 Skarby z szopy	9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
14.30 „Pas de deux” film TVP	21.20 S. „Blondynka”	9.25 „Tu wszystko jest Polską”	11.00 Morze złota	10.00 Skarby z szopy
15.30 „Szczęśliwy człowiek” film ob.	22.55 Zoom Polonii	9.50 „Był taki dzień”	11.00 Łowcy staroci	10.30 Walka o bagaż
17.00 „Rita Hayworth, bogini miłości” film dok.	23.35 „Magazyn Ekspresu Reporterów”	9.50 S. „Znak Orła”	17.00 Skarby z szopy	11.00 Morze złota
18.10 „Księga Przestrzeni”	00.30 S. „Leśniczówka”	10.20 „Był taki dzień”	17.30 Tanie starożytnie budowle	12.00 Słowo życia
18.45 „Zaginione Skarby”		10.25 „Kto ratuje jedno życie” film dok.	18.00 Łowcy staroci	17.00 Skarby z szopy
18.55 „Połowy na rzece wspomnień”		11.15 „Niedzielny poranek” film dok.	19.30 Jak to działa?	17.30 Tanie starożytnie budowle
19.30 „Nikt tylko ty”		11.35 „Powstania Śląskie... Muzyczne historie” film dok.	22.00 Gwiazdorskie fury	18.00 Łowcy staroci
		12.25 „Było, nie minęło”	23.00 Samochód za milion	19.30 Jak to działa?
			00.00 Łowcy staroci	22.00 Gwiazdorskie fury

MIEDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU

24 MARCA 2023 R., 18.00 GODZ.

Wielofunkcyjny Ośrodek Kultury w Rudominie
(ul. Wileńska 2, Rudomino)

Robert Brutter

„KANTATA NA CZTERY SKRZYDŁA”

(komedia metafizyczna)

Reżyseria – Jan Buchwald

Scenografia – Greta Subatavičiūtė

Kierownik Artystyczny Teatru – Irena Litwinowicz

„Kantata keturiems sparnams” (metafizinė komedija)

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. 8 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówkę i in. Załadunek oraz

transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

SKELBIMAS APIE NUMATOMĄ ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ ŽENKLINIMĄ

Informuojame žemės sklypo (-ų) (kadastru Nr. 4172/0100:0411) esančio (-ių) **Vilniaus raj. Nemenčinės sen., Liucionių k.**, savininkus, jų įgaliotus asmenis ar pavidėtojus, kad Matininkas Kšištof Taraškevič (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.2M-M-716) **2023-03-23 13:00 val.** vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4172/0100:(1), esančio **Vilniaus raj. Nemenčinės sen., Liucionių k. Pakrantės g. 6**, ribų ženklavimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Krianta“ adresu Kalvarijų g. 129-301, el. paštu remigijus@krianta.lt arba telefonu 8 69923612, 85 2779655

Zam. 2584

Informuojame žemės sklypo (kad. Nr. 0101/0171:305), esančio **Vilniaus m., Tarandės k.**, savininką R.A., kad matininkas Linas Žilinskas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1690) **2023-04-04 10:00 val.** vykdys gretimo žemės sklypo (kadastru Nr. 0101/0171:306), esančio **Vilniaus m., Graužupių g. 6**, ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į Liną Žilinską adresu Živinbudo g. 23, 14259 Vilnius, el. paštu geotiese@gmail.com arba telefonu 869858240.

Zam. 2591

WYDANIE CODZIENNE (indeks 0044)	
1 mies. –	8,00 €
3 mies. –	22,00 €
6 mies. –	43,00 €

WYDANIE CODZIENNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, EMERYTÓW (indeks 0227)	
1 mies. –	7,00 €
3 mies. –	20,00 €
6 mies. –	39,00 €

WYDANIE MAGAZYNOWE (indeks 0172)	
1 mies. –	3,00 €
3 mies. –	8,50 €
6 mies. –	17,00 €

"Kurier Wileński" można zaprenumerować: w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas); drogą elektroniczną – www.prenumeruok.lt
Zasięgnąć informacji można pod nr tel. (8-5) 212 30 40
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius, kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

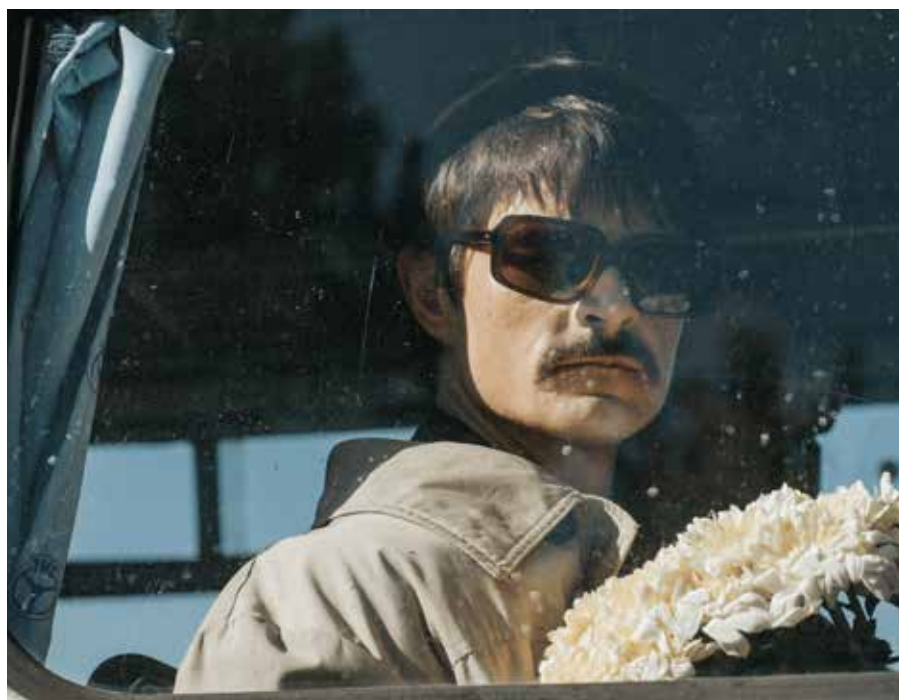

Jak to działa – odc. 145 Grzyby (środa, godz. 15.30)

W tym odcinku wszystko o wielkich żarłokach, czyli... grzybach. Co to jest mikoryza, enzymy (celulazy i ligninazy), czyli jak znikają drzewa. Znajdziecie tu także odpowiedź na pytanie, dlaczego nie należy niszczyć muchomorów.

Lubię patrzeć jak wschodzi słońce (czwartek, godz. 8.40)

Na początku pontyfikatu Janowi Pawłowi II pokazano opasłą szafę z dziełami życia św. Tomasza z Akwinu. Zachwycił się zbiorami, ale nie wiedział wówczas, że jego pisma – Karola Wojtyły i papieża Jana Pawła II – przekroczą ogromną liczbę stron napisanych przez genialnego dominikańskiego świętego. Myśliciel Wojtyła został uformowany zarówno z ludzkiej, jak i boskiej gliny. Dokument ma na celu pokazać, skąd pochodzi jego mądrość, jakie były dzieła jego życia, na czym skupił się jako filozof, co stanowi fundament teologii ciała, a wreszcie – co, a raczej kto był centrum jego życia i nauczania. Autorzy filmu zabierają widzów w podróż przez życie papieża całkowicie zatopionego i zakochanego w sztukach wyzwolonych i ludziach, ale przede wszystkim człowieka zakochanego w Chrystusie.

Ikar. Legenda Mietka Kosza. (sobota, godz. 21.05)

Bohater filmu – Mietek Kosz – jest wirtuozem fortepianu. Został wielkim artystą, mimo wielu przeciwności losu. Choć uznano go za geniusza, oszałamiająca kariera wcale nie przyniosła mu szczęścia. Historia Mietka Kosza została oparta na biografii tragicznie zmarłego w wieku 29 lat pianisty, Mieczysława Kosza. Ułożone niechronologicznie wątki z jego życia przybliżają tę wyjątkową postać, ukazując najważniejsze epizody z biografii. Od chłopaka z ubogiej rodziny mieszkającej w niewielkiej wiosce gdzieś na Zamojszczyźnie, przez tragedię, jaką przeżył bohater w wieku 12 lat, tracąc wzrok...